

Palveluiden järjestämissuunnitelma ja talousarviokehys 2025

KH (17.6.2024)

Sisällys

1. Palveluiden järjestämisen lähtökohdat Nurmijärven kunnassa	4
1.1 Johdanto palveluiden järjestämissuunnitelmaan ja rullaavaan palvelutuotannon kehittämiseen	4
1.2 Kunnan organisaatorakenne 2024 ja palveluiden järjestämisen ohjaus	5
1.3 Kuntastrategia palveluiden järjestämisen taustalla	6
1.4 Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) –ohjelma	6
1.5 Nurmijärven kunnan palveluverkon kehittämisen tavoitteet	8
1.6 Ostopalveluiden ohjaus	10
1.7 Muutokset väestössä ja palvelutarpeissa.....	11
2. Palvelutuotantokortit	13
2.1 Konsernipalveluiden palvelutuotantokortit	13
2.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelutuotantokortit.....	21
2.3 Ympäristötoimialan palvelutuotantokortit.....	35
2.4 Aleksia liikelaitoksen palvelutuotantokortti.....	42
2.5 Nurmijärven Vesi liikelaitoksen palvelutuotantokortti	43
3. Talousarviokehys 2025	46
3.1 Talousarvion valmisteluprosessi ja aikataulutus	46
3.2 Talouskatsaus	47
3.3 Talousarvion 2025 valmistelun lähtökohdat Nurmijärvellä	48
3.4 Talousarviokehys 2025	49
4. Liitteet.....	59
Talousarvion- ja suunnitelman 2025–2027 laadintaohje	59
Investointisuunnitelma TA-kehys 2025	59
Kunnallistekniikan rakentamisohjelma 2025-2029	59

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT
NURMIJÄRVEN KUNNASSA

1. Palveluiden järjestämisen lähtökohdat Nurmijärven kunnassa

1.1 Johdanto palveluiden järjestämissuunnitelmaan ja rullaavaan palvelutuotannon kehittämiseen

Nurmijärven kunnan palvelutuotannon järjestämistä ohjaavat kuntastrategia sekä sitä toteuttavat ohjelmat. Vuosittain vahvistettavan talousarvion tehtävänä on taas osoittaa, miten kuntastrategian mukainen toiminta aiotaan järjestää ja rahoittaa.

Kunnalliset palvelut jakautuvat laaja-alaisesti eri osa-alueille varhaiskasvatuksesta ja kulttuuri-toiminnasta rakennusvalvontaan ja yleisiin yhteiskunnallisiin demokratiatehtäviin. Kunnallisten tehtävien moniulotteisuuden lisäksi kunnan toimintaympäristössä muutokset sekä palvelutarpeissa, että palveluiden tuotantotavoissa vaihtelevat nykypäivänä nopeasti. Myös taloudellisten resurssien rajallisuus ohjaa voimakkaasti palveluiden järjestämistä. Palveluiden järjestämisessä kuvaavaa onkin jatkuva tasapainon tavoittelu tuotettavien palveluiden ja käytettävissä olevien resurssien välillä.

Tehokkaalla palvelutuotannolla on merkittävä rooli kunnan kasvun mahdollistajana ja taloudellisen kestävyuden turvaamisessa. Eryteisesti merkittävät ikärakenteen muutokset, yleinen väestönkasvu sekä kunnan maankäytön ja kaavoituksen kehittyminen edellyttävät palvelutuotannon tarkoituksenmukaisuuden säännöllistä arvioimista. Palvelutuotannon voidaan ajatella olevan tarkoituksenmukaista silloin, kun se täyttää tehokkaasti, riittävällä tavalla nykyiset palvelutarpeet ja skaalautuu tarvittaessa muuttuviin tarpeisiin ilman merkittäviä saneeraustoimia.

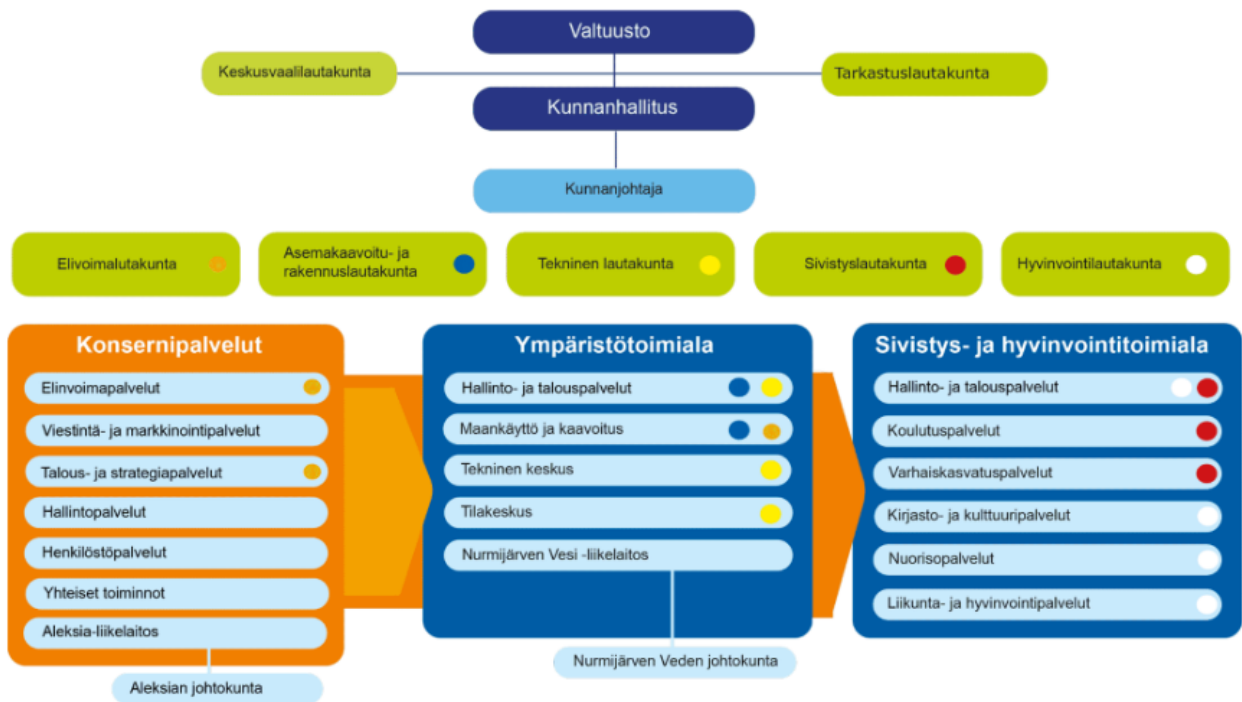
Palvelutuotannon tehokkuuteen vaikuttaa merkittävästi palveluverkko, joka kuvaa palveluiden fyysistä sijoittumista kunnassa. Tarkoituksenmukaisessa palveluverkossa tuotannon mitoitus on oikealla tasolla ja palvelujen käytännön järjestäminen ja ylläpito pystytään toteuttamaan kustannustehokkaasti. Käytännön työssä tämä tarkoittaa muun muassa henkilöstöresurssien tehokasta käyttöä ja toimitilojen ylläpitokulujen minimointia.

Kunta hyödyntää tuotannollisten joustojen aikaansaamiseksi myös alihankintasopimuksia tai niihin rinnastettavia sopimusjärjestelyjä. Tällaisia sopimuksen varaisia toimintoja ovat esimerkiksi koulukuljetukset, varhaiskasvatuksen palvelustelijärjestelmä tai kaavoitukseen liittyvät asiantuntijapalvelujen ostot.

Palveluiden järjestämissuunnitelmassa tehdään vuosittain yleistarkastelu kunnan palvelutuotannosta. Tarkastelulla tuotetaan tietoa kunnassa tuotettavista palveluista, palvelutuotannon toimivuudesta sekä palvelukysynnän ja tuotantotapojen muutoksista. Tulevaisuudessa palvelutuotannon tarkastelua on tarkoitus syvennetään palvelujen tuotteistuksen sekä toimitilojen ominaisuusluokittelun tuottaman tiedon pohjalta. Tässä vaiheessa palveluiden järjestämissuunnitelma kuvaa tuotantoa yleispiirteisesti samalla pohjustaen talousarviokehityksen taloudellisten resurssien jakamista.

Palvelutuotannon säännöllisen tarkastelun toimintaidea voidaan kuvata rullaavana palvelutuotannon kehittämisenä. Tällöin palvelutuotannon tarkastelu kytketään osaksi kunnan muita pitkän aikavälin suunnitelmia, joita ovat maankäytön tavoiteohjelma ja investointiohjelma, jotka toimivat pohjana kunnan vuosittaiselle käyttötalouden ja investointien suunnittelutyölle. Tällä pyritään lyhentämään oleellisesti reagointiaikaa palvelutuotannon mukauttamistarpeisiin sekä lisäämään yleistä tietoisuutta kunnan palvelutuotannon kustannuksista, vaikuttavuudesta ja tulevaisuuden muutostarpeista. Käytännössä rullaavassa palvelutuotannon kehittämisessä tarkastelun kohteena on muun muassa toimitilojen kapasiteetti, käyttöasteet, ylläpitokulut, korjausvelka, käyttäjäturvallisuus, tilojen laadullinen palvelevuus ja varsinaisen palvelutuotannon yksikkökustannukset. Palvelutuotannon tarkastelua pyritään syventämään jatkossa vuosittain, kun organisaation kypsyystaso työskentelymalliin kasvaa.

1.2 Kunnan organisaatorakenne 2024 ja palveluiden järjestämisen ohjaus

Kunnan organisaatio voidaan jakaa poliittiseen organisaatioon ja ammatilliseen organisaatioon. Poliittinen organisaatio rakentuu toimielimistä, joista ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttää valtuusto. Valtuuston toimivalta palveluiden järjestämisessä on strateginen, jota konkretisoi erityisesti valtuustossa vahvistettu kuntastrategia sekä vuosittain kuntastrategian toimeenpanoa heijastava talousarvio ja –suunnitelma. Valtuuston päättää myös merkittävistä kuntatason ohjelmista, joiden tehtävänä on konkretisoida kuntastrategian toteuttamista. Tällaisia ohjelmia ovat muun muassa Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma sekä maankäytön tavoiteohjelma MATA.

Kunnanhallitus, lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat toimivat toimeenpaneuvina toimieliminä. Kukaan lautakunta sekä liikelaitosten johtokunnat vastaavat alaisensa toimialan/liikelaitoksen palvelutuotannon järjestämisestä valtuuston määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Lautakunnat asettavat tarvittaessa alaiselleen palvelutoiminnalle omia periaatelinjauksia, mutta kuitenkin niin, että ne ovat yhdensuuntaisia valtuuston päättämien kuntatason linjausten kanssa. Kunnanhallituksella on erityinen rooli toimielimenä valtuustoasioiden valmistelijana samalla vastaten yleisesti kunnan hallinnosta ja taloudesta.

Kunnan ammatillinen organisaatio jakautuu konsernipalveluiden toimialaan, ympäristötoimialaan ja sivistys- ja hyvinvointitoimialaan. Toimialat jakaantuvat edelleen tulosalueisiin, jotka on kuvattu yllä olevassa organisaatiokaavioissa. Toimialojen tehtävät kunnan palveluiden järjestämisessä on kuvattu luvun kaksi palvelutuotantokorteissa.

1.3 Kuntastrategia palveluiden järjestämisen taustalla

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Valtuusto on kokouksessaan 23.3.2022 (KV 30/2022) hyväksynyt uuden kuntastrategian vuosille 2022–2030.

Nurmijärven kuntastrategia määrittää toiminnan painopisteet ja strategian vuositavoitteilla ohjataan tekemistä haluttuun suuntaan. Kuntalain 110 §:n mukaan vuosittain vahvistettava talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Siten talousarvio on aivan keskeinen valtuuston toiminnan ohjauksen väline palveluiden järjestämisessä

1.4 Nurmijärven kestävä kasvun (NUUKA) –ohjelma

Nurmijärven kunnanvaltuusto on 21.6.2023 § 40 ja 15.11.2023 § 73 hyväksynyt päivitetyn Nurmijärven kestävä kasvun NUUKA-ohjelman vuosille 2024-2026. Uuden kuntastrategian toimintaperiaatteita toteutetaan erillisillä ohjelmilla, joista kestävä kasvun ohjelma tähtää kunnan talouden tasapainoon saattamiseen pitkällä aikavälillä. Kuntastrategian uudistamisen ja muutuneen toimintaympäristön myötä kestävä kasvun ohjelman päivittäminen aloitettiin vuoden 2022 aikana. Ohjelma kattaa vuodet 2024–2026, mutta taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan mallinnuksen kautta vuosikymmenen loppuun asti. Ohjelman tavoitteena on saavuttaa 6,7 milj. euron pysyväisluonteiset säästöt ja yhdessä tulorahoituksen lisäämisen kanssa tavoitellaan 9,0 milj. euron vaikutusta. Pysyväisluonteisten säästöjen tavoite tippui 6,1 milj. euroon, kun valtuusto päätti 13.3.2024 § 3, että Aleksia liikelaitoksen toiminnan ulkoistamista ei lähdetä edistämään.

Ohjelman tavoitteena on päivityksen myötä huolehtia kunnan talouden kestävydestä hillitsemällä toimintakatteen kasvua ja vahvistamalla tulorahoitusta, joka puolestaan hillitsee lainakanan kehitystä. Velkaantumiskehityksen katkaiseminen tarkoituksena on välttää kunnan ajautumista perinteiseen, palveluiden laaja-alaista karsimista korostavaan talouden tasapainottamiseen, ehkäistä tarvetta verotusasteen merkittävä kirstämiselle sekä turvata pitkällä aikavälillä kunnan riittävä taloudellinen kantokyky kasvua tukevien investointien toteuttamiseksi ja palvelutoiminnan laadun varmistamiseksi.

Käytännön toiminnassa ohjelma ohjaa kunnan käyttötalouden resursointia, investointien asettamista sekä tulosrahoitusohjelman vahvistamiseen liittyviä toimia vuosittaisessa talousarviovalmistelussa. Talousarvio laaditaan siten, että yksittäiset talousarviovuodet niin määrärahojen jaon, kuin myös toiminnallisten tavoitteiden osalta ovat linjassa ohjelmassa asetettujen tavoitteiden kanssa.

Investointikehitys eli investointien enimmäismäärä määritellään vuosittain ja samanaikaisesti investointien tulorahoitus pyritään maksimoimaan käyttötalouden menokasvua hillitsemällä kohdennetuilla toimenpiteillä. Myös tulorahoitusohjelman vahvistamisen mahdollisuuksia tarkastellaan säännöllisesti talousarviovalmistelun yhteydessä investointien riittävän tulorahoituksen varmistamiseksi lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä.

Toimenpiteitä tullaan siis kohdistamaan ohjelman voimassaolon aikana sekä palvelutuotannon tuottavuuden edistämiseen ja verorahoituksen vahvistamiseen, että investointitaso samanaikaiseen laskemiseen. Investointitaso laskeminen edellyttää priorisoimista ja arvovalintojen tekemistä risteävien investointitarpeiden välillä. Erityisesti yhteisen näkemyksen muodostaminen

toimitilojen käytön tehostamisesta ja infrarakentamisen fokuosoinnista edesauttavat investointien saattamista kestäväälle tasolle.

Kunnan talouden vahvistumista seurataan NUUKA-ohjelman toimenpiteiden toteutumisen lisäksi strategian mittareiden mukaisesti seuraavien tunnuslukujen kehityksen kautta:

Tunnusluku	Lähtötaso (TP2021)	Nykyinen taso (TP2023)	Tavoitetaso	Ajoitus
Lainakanta	217,3 milj. euroa	194,2 milj. euroa 	< 400 milj. euroa	2030 mennessä
Toimintakatteen muutos (Vrt. edelliseen vuoteen)	-3,26 %	-59,52 * 	< 3 %	
Toiminnan ja investointien rahavirran 5 vuoden kertymä	-59,8 milj. euroa	-8,3 milj. euroa 	ko. rahavirta >0 euroa	2030 mennessä
Vuosikate/poistot %	188,3 %	190,4 % 	keskimäärin >100%	2020-2030
Omavaraisuusaste	35,5 %	41,1 % 	>50%	2030 mennessä
Suhteellinen velkaantuneisuus	90,9 %	126,3 	<60%	2030 mennessä

* Toimintakatteen muutos ei ole vertailukelpoinen sote-uudistuksesta johtuen

1.5 Nurmijärven kunnan palveluverkon kehittämisen tavoitteet

Palveluverkon kehittämisen tavoitteet ovat pitkän aikavälin yleisiä linjauksia, jotka ohjaavat kunnan palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Asetettuja tavoitteita noudatetaan kunnan palveluiden järjestämisen suunnittelussa ja palvelutuotannon yleisessä kehittämisessä. Valtuusto on kokouksessaan 27.1.2021 § 5 osana palveluverkkosuunnitelmaa vahvistanut kunnan palveluverkon kehittämiseksi alla olevat tavoitteet. Palveluverkkosuunnitelmassa on yleisten tavoitteiden lisäksi asetettu eri alueille kehittämisen pääkohteet.

1. Palveluverkon tiivistäminen, tilatehokkuuden parantaminen, toimintakustannusten alentaminen ja investointien rajoittaminen.
2. Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja mahdollisesti lukiopalvelut sekä kirjasto-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluita ohjataan taajamissa kampuksille.
3. Päiväkodit ja koulut suuremmiksi yksiköiksi joko keskittämällä toiminnot yhteen paikkaan tai hallinnollisen yhdistämisen kautta.
4. Päiväkotiverkkoon pyritään saamaan suurempia yksiköitä (10-ryhmäinen) hyvien kulkuyhteyksien varteen, lähipäiväkodit vähintään 3-5 -ryhmäisiä.
5. Koulujen kehittäminen yhtenäiskoulujen suuntaan, alakoulut pyritään säilyttämään lähikouluina. Koulun minimikoko 60 oppilasta.
6. Keskittämisen yhteydessä toimitilojen kokonaispinta-alan tulee pienentyä.
7. Huonokuntoisista ja tarkoitustaan huonosti palvelevista yksiköistä/toimitiloista luovutaan.
8. Ilman käyttöä jääneistä toimitiloista luovutaan (myydään tai puretaan) tai ne muokataan palveluverkon kannalta tarkoituksenmukaiseen käyttöön.
9. Peruskorjattavien kiinteistöjen kohdalla arvioidaan toimipisteen tarvetta tulevaisuudessa ja verrataan peruskorjauksen kustannusta uuden rakentamiseen.
10. Investointipäätöksiä yhteydessä selvitetään eri toteutusvaihtoehtojen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset (vaikutusten ennakoarviointi).
11. Uusien ja peruskorjattavien kohteiden monikäyttöisyysvaatimus: tilojen tulee palvella monipuolisesti erilaisia toimintoja.
12. Alkuluokkatointia laajennetaan koko kuntaa koskeväksi. (KVALT 72/2023)
13. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa keskitetään alueellisesti ja siten, että avoin varhaiskasvatus (kerhot ja avoimet päiväkodit) toimivat saman katon alla (tai samalla kampuksella) kuin päiväkodit.

Edellä kuvattujen tavoitteiden lisäksi valtuusto on kokouksessaan 21.6.2023 § 40 osana Kestävän kasvun (NUUKA) ohjelmaa vahvistanut muita palveluiden järjestämistä ja omaisuuden hallintaa ohjaavia linjauksia:

1. Kasvu strategisena valintana

- 1,5 % kasvun tavoittaminen asemakaava-alueilla vaatii merkittävästi lisää resursseja kuntaorganisaatioon ja investointiohjelman kasvattamista.
- Haja-asutusalueen kehittäminen on kunnassa käynnissä ja haja-asutusalueen väestönkasvua toteutetaan osayleiskaavoituksella kunnanhallituksen ja valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti.
- Taajamien rakentamista ja kasvua arvioidaan osana MATA:a (Maankäytön tavoiteohjelma) suhteessa kunnan investointiohjelmaan ja palveluverkkoon sekä talouden kantokykyyn.

- Taajamissa tavoiteltu väestönkasvu voi olla pienempi kuin strategiassa linjattu, mikäli tavoitteen toteutuminen vaatisi merkittäviä lisäinvestointeja. Taajamien välillä kasvu voi vaihdella suurestikin.

2. Palvelujen järjestäminen

- Varhaiskasvatuksen toiminnan siirtäminen pienistä ja huonokuntoisista yksiköistä suurempiin yksiköihin. Yksi uusista päiväkodeista toteutetaan palvelusetelimallilla ja kaksi rakennetaan kunnan omaan taseeseen.

Vaiheistus:

1. Klaukkalan alueen päiväkotiverkon laajentaminen palvelusetelimallilla
 2. Klaukkalan alueen päiväkotiverkon laajentaminen kunnan omana toimintana.
 3. Rajamäen alueen päiväkotiverkon laajentaminen kunnan omana toimintana.
- Perusopetuksen osalta kunta huomioi haja-asutusalueiden kehittämisen mm. MATA-työssä. Haja-asutusalueiden kehittämisellä pyritään varmistamaan myös pienten koulujen toimintaedellytykset.
 - Palveluverkon kehitystyötä tehdään valtuuston hyväksymien kriteereiden mukaisesti yhdessä sivistyslautakunnan kanssa hyvissä ajoin ennen talousarviokäsittelyä. Tarkastelussa tulee huomioida alueen kehitysnäkymät (lapsimäärät ja haja-asutusalueen kehitysprosessi) ja oppilaaksiottoalueiden mahdolliset muutokset.
 - Mikäli raja-arvot täyttävässä koulussa ilmenee peruskorjaustarve tai kiinteistön kunto heikkenee olennaisesti, niin tarkastelu toteutetaan ennen peruskorjauksesta päättämistä.
 - Kirjastopalvelut tulee taata taajamissa. Omatoimikirjastotoimintaa laajennetaan mahdollisuuksien mukaan. Henkilöstöä vaativaa aukioloa tarkastellaan tässä yhteydessä.
 - Liikuntapaikkojen osalta kunta pidättäytyy jatkossa uusinvestoinneista.

3. Omistaminen/omistajaohjaus

- Kunnan tulee aktiivisesti ja ammattimaisesti hoitaa kiinteistökehityssalkkua:
 - Käytöstä poistettujen kiinteistöjen, joilla ei ole kaavapotentiaalia ja joita ei ole nimetty kunnan omiin hankkeisiin, tulee laittaa ammattimaiseen myyntiin.
 - Kiinteistöjen tilatehokkuutta on parannettava ja mm. hallinto- ja toimistilaa on vähennettävä merkittävästi.
 - Tyhjillään olevat rakennukset puretaan tai myydään purkukuntoisina.
 - Sotekiinteistöihin pyritään saamaan pitkät vuokrasopimukset, jonka jälkeen niiden myyntimahdollisuudet selvitetään.
- Vesihuollon pitäminen kunnan omistuksessa on omistajapoliittinen valinta. Sekä Nurmijärven veden investoinneilla, että tulonkerryttämisellä on kunnan näkökulmasta suuri merkitys, minkä vuoksi ohjaus on perusteltua säilyttää.
- Yhtiöiden sekä niiden osien myymistä harkitaan tapauskohtaisesti huolellisen valmistelun jälkeen.
- Yhtiöiden mahdollisuuksia tuottaa kunnalle tuloa esimerkiksi osinkoa maksamalla tarkastellaan säännöllisesti.

4. Henkilöstölinjaukset

- Kunnan pitää pystyä turvaamaan riittävä henkilöstö kaikissa olosuhteissa. Henkilöstön riittävydessä ensisijainen toimenpide on vaikuttaa positiivisesti jo olevan henkilöstön jaksamiseen.
- Keskeisenä tavoitteena on lisätä työssäolopäiviä.
- Kunnan henkilöstölinjauksia ja ohjeistuksia päivitetään
- Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa pidetään ensisijaisen tärkeänä.

1.6 Ostopalveluiden ohjaus

Nurmijärven kunta hyödyntää palveluiden järjestämisessä markkinoita sekä alueellisia yhteistyömuotoja. Hankintasopimuksiin perustuvissa ostopalveluissa, kuten koulukuljetuksissa ja katujen kunnossapidossa, toiminnanohjausta toteutetaan hankintasopimuksen kautta. Hankintasopimuksissa on määritelty muun muassa tuotteet ja palvelut, niiden ostohinnat, laatuvaatimukset sekä toimitusehdot. Ostotarve määritellään toimialalla ja ostojen mitoitus tulee sovittaa valtuuston vahvistamaan talousarvioon.

Alueellisen yhteistyön muotoja ovat muun muassa kuntayhtymämuotoinen toiminta, joista Nurmijärven kunnalle merkittävämpiä ovat sote-uudistuksen jälkeen Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (Keuda) ja Uudenmaan Liitto kuntayhtymä sekä osakeyhtiömuotoinen yhteistoiminta, kuten jätehuollon palveluita tuottava Kiertokapula Oy sekä elinkeinoelämän kehittämis- ja tukitoimintoja tuottava Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy.

Kuntayhtymä- ja osakeyhtiömuotoisessa toiminnassa yhteistyö perustuu varsinaista ostotoimintaa ohjaavan sopimuksen lisäksi myös kunnan osakkuuteen yhteisössä. Tämän perusteella ostopalveluiden ohjausta tehdään myös kunnan omistukseen perustuvan omistajaohjauksen kautta.

Kunnan omistajaohjausta yhteisöissä toteutetaan käytännössä siten, että sekä luottamushenkilöitä että virkaorganisaation edustajia on nimetty yhteisöjen toimielimiin ja yhteistyöryhmiin. Tällaisia toimielimiä ovat esimerkiksi yhtymähallitus, yhtymävaltuusto ja osakeyhtiön hallitus. Lisäksi on erikseen nimetty eri yhteisöihin yhtiökokousedustat, joiden tehtävänä on osaltaan edustaa kuntaa yhtiökokouksissa.

Ostopalveluiden ohjauksen kannalta on oleellista arvioida säännöllisesti yhteistyön kannattavuutta kunnalle, jota voidaan mitata sekä laadullisesti että taloudellisesti. Hankintasopimuksen varaiseen yhteistyöhön voidaan vaikuttaa erityisesti aktiivisen sopimuseurannan ja laadukkaan kilpailutustyön kautta. Silloin kun yhteistyö perustuu hankintasopimuksen lisäksi kunnan omistukseen, on ostopalveluiden tarkoituksenmukaisuutta arvioitava myös omistajapoliittisena kysymyksenä.

1.7 Muutokset väestössä ja palvelutarpeissa

Nurmijärvi on 2020-luvulla yli 44 000 asukkaan koti. Kasvu on ollut melkoista ja Nurmijärven väestö on kaksinkertaistunut neljässä kymmenessä vuodessa (1970-luvun lopulta tähän päivään). Kunnan kasvuvauhti on ollut KUUMA-seudun nopeimpia ja myös koko maan tasolla merkittävää. Väestönkasvun vauhti on kuitenkin vaihdellut voimakkaasti vuosien varrella – Nurmijärvi muiden KUUMA-kuntien tavoin sykkii pääkaupunkiseudun pulssin mukana. Kuitenkin riippumatta talouden suhdannevaihteluista, alueiden kiihtyvistä eriytymiskehityksestä, syntyvyyden merkittävästä laskusta, väestön ikääntymisestä tai muuttoliikevirtojen muutoksista, on Nurmijärvi ollut sekä määrällinen että laadullinen kasvukunta. Nurmijärvelle ja myös muihin Helsingin seudun kehyskuntiin muuttaa osaajia, nuoria aikuisia ja lapsiperheitä, mutta samalla väestö myös ikääntyy.

Nurmijärvi profiloituu edelleen 2020-luvulla lapsiperheiden kotipaikkana, mutta samaan aikaan syntyvyys Nurmijärvellä on merkittävästi pienentynyt vuodesta 2006 alkaen ja kunnassa asuvien lasten (0–14-vuotiaat) määrä on myös merkittävästi vähentynyt. Viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana alle 15-vuotiaiden osuus oli suurimmillaan vuonna 2004, jolloin ikäluokan osuus oli 24,9 %. Vuonna 2023 osuus on 18,8 %, joka on saman ajanjakson alin lukema.

Nurmijärvellä syntyneiden määrä on laskenut siitäkin huolimatta, että muuttoliike on ollut Nurmijärvelle edullista potentiaalisten perheellistyneiden ikäluokkien (25–39-vuotiaat) osalta. Samaan aikaan Nurmijärvi myös ikääntyy. Vuonna 2023 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä lähentelee jo 20 prosenttia (18 %) kun kolmekymmentävuotta sitten osuus oli alle kymmenen prosenttia (vuosi 1994: osuus 8 %). Myös asutokuntien lukumäärä on ollut kasvussa ja asutokuntien keskipakko laskussa.

2020- ja 2030-luvuilla Nurmijärvellä on rakentumassa pientalovaltaisia asuinalueita niin Klaukkalaan, Kirkonkylään kuin Rajamäelle ja näiden oletetaan houkuttelevan lapsiperheitä tuoden lapsiperheiden palveluihin paikallista kysynnän kasvua. Paikallisen päivähoitokapasiteetin riittävyyden arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida lasten määrän absoluuttisen kehityksen lisäksi muutokset eri ikäisten päivähoitoasteessa sekä muutokset erityisen tuen tarpeen määrässä. Viime vuosien aikana erityisesti varhaiskasvatuksen palvelutarpeet ovat olleet muutoksessa. Varhaiskasvatuksessa on korostunut osallistumiseen kasvu sekä erityisesti alle kolmevuotiaiden päivähoitoon osallistumisasteen kasvu. Lisäksi erityistuentarpeet ovat kasvaneet. Muutokset tuovat varhaiskasvatuksen palveluiden kysynnän arvioimiseen haastetta, sillä samaan aikaan uusien alueiden myötä paikallisiin palveluihin kohdistuu painetta sekä lasten määrän laskennallisella kasvulla että palveluiden kysynnän muutosten myötä. Vaikka paikallisten palveluiden kysynnälle syntyy kasvua, ennustetaan lasten määrän pysyvät stabiilina koko kunnan tasolla.

Rakentamisen painotuksista huolimatta Nurmijärven väestö ikääntyy väestön luonnollisen ikääntymisen myötä. Keskeistä on kuitenkin tunnistaa kasvukunnan kolmoishaaste: samaan aikaan Nurmijärvellä asuu ja palveluita käyttävät lapset ja nuoret sekä lapsiperheet, lapsettamat nuoret aikuiset ja ikääntyvät. Ikärakenteessa tapahtuvat muutokset haastavat vanhat toimintatavat, sillä kehyskuntien palvelurakenne, toimintatavat ja painotukset on lähtökohtaisesti luotu toisenlaisia olosuhteita varten.

PALVELUTUOTANTOKORTIT 2025

2. Palvelutuotantokortit

2.1 Konsernipalveluiden palvelutuotantokortit

KONSERNIPALVELUT TOIMIALA

Konsernipalveluiden toimialan perustehtävänä on ohjata ja tukea kunnan johtoa, muita toimialoja sekä konserniyhteisöjä tavoitteellisessa johtamisessa, kuntastrategian toteuttamisessa sekä toiminnan kehittämisessä.

Konsernipalvelujen hoitamia tehtäviä ovat elinkeino- ja työllisyyspalvelut, viestintä- ja markkinointi, kunnan kokonaistalouden hoito, strategian ja tiedonhallinnan koordinointi, tietohallinto ja tietotekniikan järjestäminen, hankintapalvelut, kunnan yleishallinnon hoitaminen, juridinen konsultaatio, asianhallinta ja arkistointi sekä henkilöstöhallinnon tehtävät.

Konsernipalvelut vastaa Aleksia -liikelaitoksen (siivous- ja ruokapalvelut) ohjauksesta. Kunta hankkii taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut Sarastia Oy:ltä.

ARVIO KONSERNIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027

TE-palvelut siirtyvät 1.1.2025 alkaen kuntien vastuulle. Kunnanvaltuusto hyväksyi syksyllä 2023 Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja järjestämissuunnitelman. Työllisyysalueen muodostavat Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Mäntsälän kunta, Nurmijärven kunta, Pornaisten kunta ja Tuusulan kunta. Työllisyysalueen vastuukuntana toimii Järvenpää. TE-uudistuksen palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen ja työllisyyspalvelujen vaikuttavuuden kehittäminen työllisyysalueella on lähivuosien keskeinen tavoite.

Tulevien vuosien keskeisin tavoite on kunnan talouden tasapainottaminen. Kunnanvaltuusto hyväksyi NUUKA-ohjelman kesällä 2023 ja NUUKA-ohjelman toimeenpano tehtyjen päätösten mukaisena on olennaisen tärkeää kunnan talouden hallinnan kannalta. Talousnustojen valossa jo päätettyjen toimenpiteiden lisäksi jouduttaneen tekemään myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä. Talouden tasapainottaminen vaatii sekä päättäjien päätöksentekokykyä että niiden nopeaa täytäntöönpanokykyä organisaatiossa. Merkittävänä järjestelmäuudistuksena on toteutettu henkilöstöhallinnon järjestelmän uusiminen keväällä 2024 ja taloushallinnon järjestelmäuudistus toteutuu 1.1.2025 alkaen. Järjestel-

mäuudistusten myötä jatketaan toimintojen kehittämistä siten, että tulevaisuudessa voidaan saavuttaa parempaa toiminnallista tehokkuutta keveämmällä kustannusrakenteella.

Kunnan palvelutuotannon ohjausta on tarpeen edelleen kehittää vakiinnuttamalla palveluiden järjestämissuunnitelma ja rullaava palveluverkko pysyväksi toimintamalliksi.

Vuonna 2025 toteutetaan kunta- ja aluevaalit ja uusi valtuustokausi käynnistyy 1.6.2025. NUUKA-ohjelmassa on linjattu kunnan toimielinrakenteen tiivistämisestä tulevalle valtuustokaudelle ja uusi toimielinrakenne on tarkoitus saattaa voimaan valtuustokauden alkaessa.

Hyvinvointialueiden käynnistymiseen liittyen kuntien velvoite sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen yhtiöittämisestä astuu voimaan 1.1.2026 alkaen.

Vuonna 2025 vietetään Nurmijärven kunnan 250 –vuotisen historian juhlavuotta. Juhlavuoden sisällöt jakaantuvat 1) kunnan historiikkiin 2) juhlavuoden ohjelmistoon ja 3) juhlavuoden maamerkkiin.

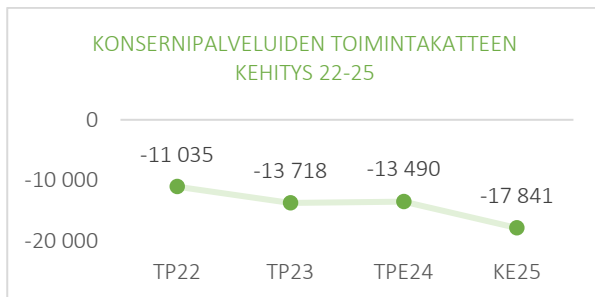
YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- TE-palvelujen uudistus 1.1.2025 alkaen
- Taloushallinnon järjestelmäuudistus 1.1.2025 alkaen
- Sote- ja pelakiinteistöjen yhtiöittäminen 1.1.2026 alkaen
- Juhlavuoden toteuttaminen vuonna 2025

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 091	2 043	2 209	2 291
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	265	404	468	47
Muut toimintatuotot	227	142	147	235
Toimintatuotot yhteensä	2 582	2 590	2 824	2 573
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 472	-6 351	-6 561	-6 605
Palvelujen ostot	-4 692	-4 839	-5 178	-8 442
Aineet, tarv. ja tavarat	-47	-100	-96	-84
Avustukset	-3 663	-3 613	-3 584	-4 580
Muut toimintakulut	-745	-1 369	-889	-685
Toimintakulut yhteensä	-13 617	-16 308	-16 314	-20 413
Toimintakate	-11 035	-13 718	-13 490	-17 841

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2024-2026

Investointikohde	TPE2024	KEHYS2025	TS26
Sähköinen arkistointi	30 000	20 000	
Taloushallintojärjestelmien uudistus	275 000	75 000	
Henkilöstöhallinnon järjestelmät	370 000		

HALLINTOPALVELUT

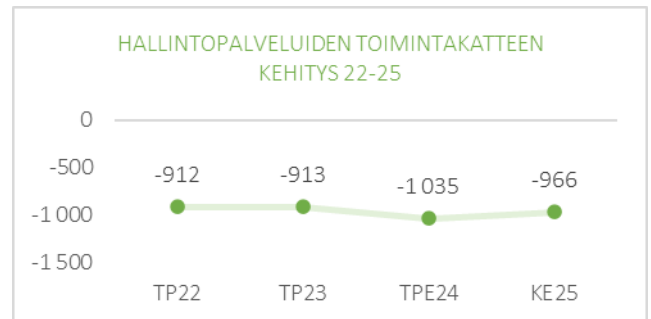
Hallintopalvelujen tulosalue vastaa valtuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä varautumisen ja turvallisuuden suunnittelusta ja valmiussuunnitelmien päivittämisestä. Lisäksi tulosalue vastaa hallinnon yleisistä tukipalveluista, kunnanviraston keskitetystä asiakas- ja palautepalvelusta sekä kirjaamo- ja arkistopalveluista. Tulosalueen vastuulla on vaaleihin liittyvät viranomaistehtävät sekä niiden käytännön järjestelyt. Tulosalue vastaa myös kunnan henkilöstön ja päätöksenteon juridisesta tuesta ja konsultoinnista sekä tietosuojavastaavan tehtävistä.

ARVIO HALLINTOPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYSMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELU- TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Hallintopalvelujen tehtäviä on järjestelty uudelleen ja yhdistelty viimeisien vuosien aikana ja tehtäväjärjestelyjä tulosalueella jatketaan edelleen.

Hallintopalvelujen painopisteenä on kunta- ja aluevaalien toteuttaminen sekä uuden valtuustokauden käynnistyminen 1.6.2025 alkaen. Juridisten palvelujen osalta kehitetään tiedottamisen, neuvonnan ja ohjeistusten antamista toimialoilta. Asianhallinnan ja arkistoinnin osalta toimintaa kehitetään voimakkaasti kohti digitalisaatiota mm. sähköisen arkistoinnin ja tiedonhallinnan osalta. Kehitystyö vaatii kunnan toimialojen sitoutumista tiedonhallinnan kehittämiseen sekä resursointia erityisesti arkistojen digitalisoinnin osalta. Kunnan turvallisuus- ja valmiusasiat ovat osa tulosalueen asiantuntijaorganisaatiota, ja turvallisuuteen kunnan eri alueilla on viime vuosina panostettu aiempaa enemmän.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	80	81	72	70
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	19	15	17	17
Muut toimintatuotot	4	0	2	0
Toimintatuotot yhteensä	104	96	87	87
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-690	-655	-695	-747
Palvelujen ostot	-162	-159	-242	-182
Aineet, tarv. ja tavarat	-11	-15	-34	-28
Avustukset	0	0	-3	0
Muut toimintakulut	-153	-181	-210	-96
Toimintakulut yhteensä	-1 016	-1 009	-1 122	-1 053
Toimintakate	-912	-913	-1 035	-966

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2023	TPE 2024	TA 2025
Hallintopalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	10	11	11
Välitetyt puhelut	8 614	8 600	8 500
Kirjattavat asiat	1 550	1 500	1 800
Tehdyt henkilökortit	336	330	400

HENKILÖSTÖPALVELUT

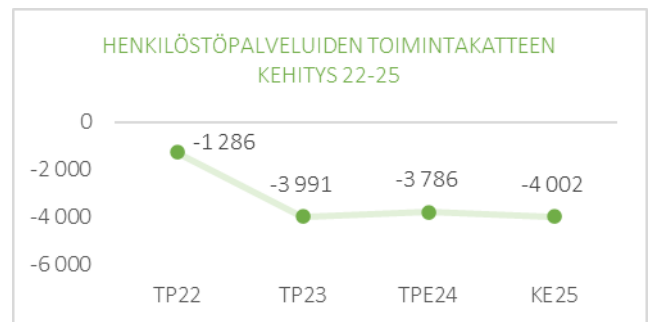
Henkilöstöpalvelut toimii johdon ja esihenkilöiden kumppanina henkilöstöjohtamiseen liittyvissä asioissa. Edistämme yhdessä kunnan perustehtävien, strategian ja sovittujen tavoitteiden toteutumista. Tuotamme laadukkaita HR-palveluita kunnan johdon ja esihenkilöiden lisäksi koko henkilöstölle. Palveluihin kuuluvat johdon ja esihenkilöiden asiantuntijaohjaus, -tuki ja -neuvonta laajasti rekrytoinnin, palvelussuhdeasioiden, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin asioissa. Tulosalue muodostuu kolmesta tulosyksiköstä: HR-palvelut, Palvelussuhdepalvelut sekä Työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen palvelut.

ARVIO HENKILÖSTÖPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Henkilöstöpalveluja johdetaan ja kehitetään kuntastrategian ja henkilöstöohjelman strategisten tavoitteiden sekä organisaation HR-palvelutarpeiden suuntaisesti. HR-palveluja erityisesti esihenkilöille ja johdolle organisoidaan yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Toukokuussa 2024 uudistettiin HR-järjestelmät ja otettiin käyttöön Populus -henkilöstötiedonhallinnan ohjelma. Jatkokehityksenä ohjelmistouudistukselle muokataan henkilöstöhallinnon ja palvelussuhdeasioiden (sähköisiä) prosesseja sujuvimmiksi ja kustannustehokkaammiksi. Palkanmaksupalvelut on tuotettu Sarastia oy:n toimesta lokakuusta 2022 alkaen ja henkilöstöpalvelut huolehtii osaltaan palveluohjauksesta ja tavoitteellisesta yhteistyöstä palveluntuottajan kanssa.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	233	234	230	244
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	30	30
Muut toimintatuotot	0	39	0	0
Toimintatuotot yhteensä	233	273	260	274
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-868	-3 094	-2 893	-3 242
Palvelujen ostot	-515	-1 083	-1 007	-972
Aineet, tarv. ja tavarat	-5	-3	-9	-9
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-133	-83	-137	-54
Toimintakulut yhteensä	-1 520	-4 264	-4 046	-4 276
Toimintakate	-1 286	-3 991	-3 786	-4 002

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2023	TPE 2024	TA 2025
Henkilöstöpalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	11	13,7	13
Toimintakulut/HTV1	387 615 €	295 351 €	328 949 €

TALOUS- JA STRATEGIAPALVELUT

Talous- ja strategiapalvelujen tulosalue vastaa kunta-konsernin talouden ohjauksesta, kuntastrategian valmiste- luksesta sekä kunnan sisäisten hankintapalveluiden ja tietotekniikkapalveluiden tuottamisesta. Tulosalue koostuu neljästä tulosyksiköstä: talouspalvelut, strate- giapalvelut, hankintapalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

Talouspalvelujen keskeisenä tehtävänä on vastata kun- takonsernin taloussuunnittelusta ja -raportoinnista, maksuvalmiuden ja rahoitustoimintojen ylläpidosta sekä yleisesti kuntakonsernin talouden ohjauksen kehittämi- sestä. Hankintapalveluiden tulosyksikkö vastaa kunnan keskitettyjen palvelu- ja tavarahankintojen kilpailuttami- sesta, hankintasopimusten valmisteluun ja niiden jälki- hoitoon liittyvästä koordinaatiosta sekä kilpailutus- ja sopimusjärjestelmän ylläpidosta.

Tietotekniikkapalvelujen tulosyksikön tehtävänä on vas- tata kunnan tietojärjestelmien ja työasemapalveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja kehittämisestä sekä tietohallinnosta. Strategiapalvelut vastaavat strategia- työn valmistelusta ja strategisen ohjauksen kehittämi- sestä, väestö- ja palvelutarveanalyysistä osana tiedolla johtamista sekä asumisen viranomaistehtävistä.

ARVIO TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHIT- TYMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELU- TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Talouspalvelut -tulosyksikön toiminnan keskeisinä pai- nopisteinä tulevat seuraavien vuosien aikana olemaan kestävä kasvun ohjelman toimeenpanon tukeminen ja talouden pitkän aikavälin mallintaminen, taloushallin- non järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen, sekä rahoitusriskien hallinta. Järjestelmäkokonaisuuden uudis- taminen ajoittuu vuosille 2023–2025 ja tulee sitomaan paljon yksikön resursseja projektinhallintavastuun kautta. Taloushallinnon organisoitumisen ja toimintata- pojen tarkastelulla on mahdollista saavuttaa tulevaisuu- dessa toiminnallista tehokkuutta ja myös kustannusra- kenteen keventymistä mm. toimintojen automatisoin- nin kautta. Tämä tulee olemaan tulevina vuosina toimin- nan ja sen kehittämisen keskiössä yhdessä rahoitusris- kien tehokkaan hallinnan kanssa.

Tietohallinnon osalta yksikön toiminnan muutos kohti strategisempaa kumppanuusmallia on edelleen käyn- nissä. Tietohallinnon keskeisenä tavoitteena on luoda kunnalle digistrategia ja sen toteuttamisen suunnitelma sekä huolehtia, että järjestelmähankkeet ovat strategian mukaisia. Kunnan järjestelmähankkeiden onnistumisen

ja vaikuttavuuden varmistamiseksi yksikkö tiivistää yh- teistyötään kunnan eri toimialojen kanssa ja hyödyntää kuntasektorin verkostoja entistä enemmän. Yksikkö huolehtii kunnan tietoteknisen ympäristön tietoturvalli- suudesta ja käyttövarmuudesta. Uusia teknologisia rat- kaisuja sekä palvelumalleja hyödyntämällä resursseja pyritään ohjaamaan rutiininomaisista ylläpito- ja tuki- tehtävistä kunnan digitalisaatiokehityksen vahvempaan tukemiseen. Tulevina vuosina tämän työn keskiössä on yksikön ja kunnan palvelunhallinnan uudistaminen ja as- teittainen kehittäminen

Hankintapalvelujen toiminnan painopistealueina tulee tulevina vuosina olemaan vuonna 2024 toteutetun han- kintatoimen nykytila-analyysin kehittämistoimenpitei- den toteuttaminen. Keskeisin näistä on uuden hankinto- jen ohjauksen ja toteuttamisen toimintamallin luomi- nen, jotta kuntaorganisaation läpäisevät hankintojen prosessit saadaan jatkossa toimimaan mahdollisimman tehokkaasti ja läpinäkyvästi. Tarkoituksena on parantaa hankintojen suunnitelmallisuutta, osaamista, seurantaa ja kokonaisuuden hallintaa. Tämä vaatii huomattavaa yhteistyön tiivistämistä hankintatoimen ja toimialojen

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 674	1 628	1 842	1 910
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	11	2	0	0
Muut toimintatuotot	149	103	145	145
Toimintatuotot yhteensä	1 834	1 733	1 987	2 055
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 163	-1 111	-1 210	-1 254
Palvelujen ostot	-1 675	-1 615	-1 834	-1 948
Aineet, tarv. ja tavarat	-20	-45	-40	-33
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-147	-163	-171	-161
Toimintakulut yhteensä	-3 006	-2 934	-3 255	-3 396
Toimintakate	-1 172	-1 202	-1 268	-1 340

kesken.

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP 2023	TPE 2024	TA 2025
Talous- ja strategiapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	18	20	20
Uudet liittymiset yhteis- hankintayksiköiden so- pimuksiin	11	10	12
Tietotekniikan hoidossa olevien työasemien määrä	1937	1945	1945

VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUT

Viestintä- ja markkinointipalvelut edistää kuntastrategian toimintaperiaatetta aktiivisesta ja ennakoivasta vuorovaikutuksesta ja viestinnästä sekä osallistamisesta. Tätä toteutetaan Nurmijärven kunnan viestintäohjelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Viestintä- ja markkinointipalveluiden tulevien vuosien toiminnassa huomioidaan paremman arjen ilmiö -viestinnän ja päätösviestinnän kehittäminen, kunnan juhluvuoden 2025 valmistelu ja toteutus sekä kunnan toimialojen viestinnän ja kotisivujen kehittäminen. Matkailua kehitetään kesäkuussa 2023 hyväksytyyn matkailuohjelman mukaisesti strategisena painopistealueena.

ARVIO VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Viestinnän painopisteinä on positiivisen kuntakuvan luominen sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä. Tähän pyritään avoimella ja ennakoivalla vuorovaikutuksella sekä suunnitelmallisella ja rohkealla viestinnällä, joka noudattaa loppuvuodesta 2022 hyväksyttyä viestintäohjelmaa. Viestintäohjelman tavoitteet on johdettu voimassa olevasta kuntastrategiasta, ja ohjelman sisältöä tarkastellaan strategiapäivityksen yhteydessä.

Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Tulosalueen viestintäasiantuntijat kehittävät tulosalueiden toimintaan ja lautakuntien päätöksiin liittyvää viestintää suunnitelmallisemmaksi ja ennakoivammaksi yhdessä toimialojen kanssa.

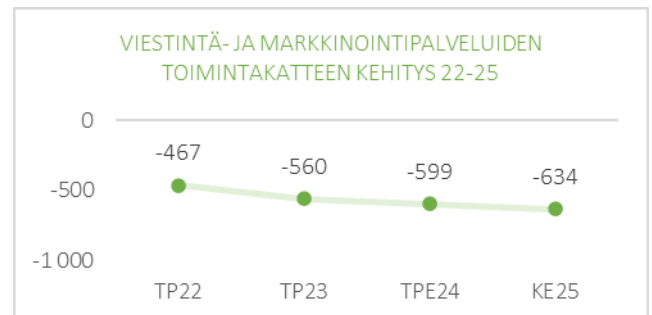
Viestintä- ja markkinointipalvelut toteuttaa suunnitelmakaudella vetovoima- ja työnantajamielikuvaviestintää, joka tukee viestintäohjelman tavoitteiden toteutumista. Tulevien vuosien viestinnässä kehitetään ilmiöntekijät-viestintää ja työnantajamielikuvaa. Viestintään sitoutetaan koko henkilöstöä. Lisäksi painopistealueina ovat tontti- ja asukasmarkkinointi ja -viestintä, jonka tavoitteena on tukea kunnan tontinmyyntiä ja kasvulle asetettuja strategisia tavoitteita.

Kuntalaisten suuntaan tulevien vuosien keskeisiä viestinnällisiä painopistealueita ovat muun muassa kunta-vaalit 2025 ja päätösviestinnän kehittäminen sekä Nurmijärven kunnan 250-vuotisjuhliin liittyvä viestintä, johon pyritään osallistamaan laajasti kuntalaisia ja yhteisöjä. Kuntalaisviestinnän osalta kunnan viestinnässä panostetaan erityisesti kotisivujen kehittämiseen tiedon

löydettävyyden ja sivujen käytettävyyden osalta sekä videoviestinnän lisäämiseksi.

Matkailun kehittämisessä keskeistä on aktiivinen yritysyhteistyö. Matkailun painopisteinä on matkailuohjelman mukaisesti Pohjois-Nurmijärven kehittäminen suosituksi matkailukohteeksi, ja tämän mahdollistamiseksi pyritään hakemaan hankerahoitusta. Lisäksi matkailun painopistealueena on Nurmijärven brändääminen Suomen lähilandena.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	40	40	40	38
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	40	40	40	38
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-235	-346	-365	-374
Palvelujen ostot	-221	-200	-221	-234
Aineet, tarv. ja tavarat	-2	-6	-2	-2
Avustukset	-33	-29	-27	-25
Muut toimintakulut	-16	-19	-24	-38
Toimintakulut yhteensä	-507	-600	-639	-672
Toimintakate	-467	-560	-599	-634

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2023	TPE 2024	TA 2025
Viestintä- ja markkinointipalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	5,7	6
Kokonaistavoittavuus sähköisissä medioissa	2,1 mrd.	1, 5 mrd.	2,3 mrd.
Saatu hankerahoitus	0	0	100 000

ELINVOIMAPALVELUT

Elinvoimapalvelut –tulosalue muodostuu elinkeino- ja työllisyyspalveluista sekä maaseututoimesta, joka toteutuu ostopalveluna Mäntsälän kunnalta.

Elinkeinotoimi vastaa kunnan elinkeinopalveluista. Näistä keskeisenä on kuntaan sijoittuvien yritysten tukeminen ja kunnan yritystonttien myyminen sekä kunnassa jo olevien yritysten tukeminen ml. vuoropuhelun edistäminen kunnan ja elinkeinoelämän välillä. Olemassa olevien yritysten tukeminen pitää sisällään mm. tapahtumien järjestämistä, yritysneuvonnan koordinaointia, viestintää kunnan asioista yrityksille sekä kehityshankkeisiin osallistumista.

Julkisten työllisyyspalvelujen kokonaisuus kohtaa suuren muutoksen vuoden 2025 alusta, kun aiemmin valtion hoitamat tehtävät siirtyvät kuntien vastuulle. Tämä, sekä vireillä olevat lakimuutokset tulevat muuttamaan myös kuntien vapaaehtoisesti tarjoamien työllisyyspalvelujen sisältöä.

ARVIO ELINVOIMAPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Elinvoimapalveluiden osalta on huomioitava, että jatkossa kunta tulee maksamaan osansa kaikesta työttömyysturvasta, kun se on aiemmin maksanut vain työmarkkinatuesta. Tämä sekä 2025 alusta aloittavan Keski-Uudenmaan työllisyysalueen rahoituksen kuntakohtaiset osuudet tulevat nostamaan erittäin merkittävästi tulosalueen toiminnan kustannuksia.

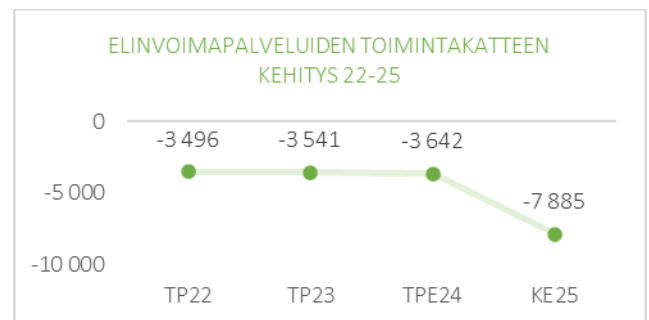
Työllisyyspalveluiden kokonaisuuden tuotantotapa on vielä avoin, ja se riippuu pitkälti uuden työllisyysalueen toiminnasta ja yhteistyömuodoista sen kanssa. Oletettavaa on, että kunnan omien palveluiden tulee keskittyä entistä enemmän sellaisten asiakkaiden henkilökohtaiseen neuvontaan ja tukemiseen, joiden työttömyys on pitkittynyt, ja joiden työttömyysturvasta kunta näin ollen maksaa suuremman osan.

Työllisyysalueuudistuksen myötä suunnitelmissa on myös kuntien elinkeinopalvelujen, kehittämissyhtiöiden sekä työllisyyspalveluiden parempi ja koordinoidumpi yhteistyö. Tämän myötä toimijoille muodostuu parempi kokonaiskuva koko alueen elinkeinoelämästä, sen tarpeista ja työllistämispotentiaalista. Yhteistyö on tarkoitus toteuttaa kuntakohtaisilla monialaisilla tiimeillä.

Sijoittumispalveluiden osalta yritystonttivaranto on vähissä. Sudentullin uuden yritysalueen asemakaava on te-

keillä, ja sen arvioidaan olevan hyväksyttävänä alkusyksystä 2025. Alue ei kuitenkaan tuo helpotusta yritystonttitarpeeseen, sillä alue on jo esisopimuksin varattu kokonaisuudessaan.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	123	179	188	0
Muut toimintatuotot	2	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	124	179	188	0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-483	-580	-539	-352
Palvelujen ostot	-406	-388	-502	-3 671
Aineet, tarv. ja tavarat	-3	-1	-2	-2
Avustukset	-2 654	-2 692	-2 730	-3 770
Muut toimintakulut	-74	-59	-58	-91
Toimintakulut yhteensä	-3 620	-3 720	-3 830	-7 885
Toimintakate	-3 496	-3 541	-3 642	-7 885

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2023	TPE 2024	TA 2025
Elinvoimapalvelut			
Henkilöstömäärä (HTV1)	4	4	4
Kunnan osuus Kelan työmarkkinatukimaksuista	2 668 368 €	2 600 000 €	3 770 000 €
Luovutetut yritys-tontit	6	2	1

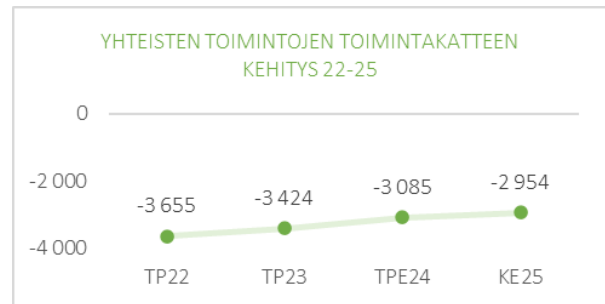
YHTEISET TOIMINNOT

Yhteisten toimintojen tulosalue sisältää kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toiminnot, vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, edustuksen sekä avustukset.

ARVIO YHTEISTEN TOIMINTOJEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Keväällä 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit. Uusi valtuustokausi käynnistyy 1.6.2025 alkaen. Vuonna 2025 vietetään Nurmijärven kunnan 250 –vuotisen historian juhluvuotta. Juhlavuoden sisällöt jakaantuvat 1) kunnan historiikkiin 2) juhlavuoden ohjelmistoon ja 3) juhlavuoden maamerkkiin. Juhlavuosi on huomioitu vuoden 2025 talousarviokehyksessä.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	61	58	25	25
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	91	79	140	0
Muut toimintatuotot	72	0	0	90
Toimintatuotot yhteensä	224	138	165	115
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 008	-549	-842	-638
Palvelujen ostot	-1 668	-1 225	-1 285	-1 391
Aineet, tarv. ja tavarat	-5	-31	-9	-11
Avustukset	-975	-892	-824	-785
Muut toimintakulut	-222	-864	-290	-245
Toimintakulut yhteensä	-3 878	-3 561	-3 250	-3 068
Toimintakate	-3 655	-3 424	-3 085	-2 954

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja

	TP 2023	TPE 2024	TA 2025
Yhteiset toiminnot			
Henkilöstömäärä (HTV1)	2	2	2
Kunnanhallituksen kokoukset	21	23	23
Valtuuston kokoukset	8	7	9

2.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelutuotantokortit

SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille elinikäisen oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Lisäksi nuorille ja nuorille aikuisille mahdollistetaan ensimmäiset työkokeilut, neuvonta ja ohjaus sekä mielekäs vapaa-ajantoiminta. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinointi.

ARVIO SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla on osana strategianarviointiprosessia tehty toimintaympäristöanalyysi, jolla on tavoitteena tunnistaa tulevaisuuden palvelutarpeisiin ja kehittämiseen liittyviä strategisia mahdollisuuksia ja tarpeita. Toimintaympäristöanalyysiin on osallistettu viranhaltijoita, toimihenkilöitä ja luottamushenkilöitä.

Toimintaympäristöanalyysi nosti esille monia tulevaisuuden ilmiöitä, joihin on syytä varautua pohtimalla mahdollisuuksia vaikuttaa niihin. Mielenterveyden haasteet lisääntyvät, jengiytyminen ja keskustelukulttuurin koveneminen vaikuttavat toimintaympäristöömme. Kuntatalouden haastava tilanne on myös tulevaisuuttamme, lasten määrä vähenee ja monikulttuurisuus lisääntyy. Ilmaston muutoksen vaikutukset näkyvät, ja myös meidän on toiminnassamme löydettävä mahdollisuuksia toimia kestävästä kehityksen mukaisesti.

Kuntalaisten palvelun tarve muuttuu tulevaisuudessa ja palveluita tarjotaan entistä enemmän virtuaalisilla alustoilla. Tekoäly tuo työntelemiseen uudenlaisia mahdollisuuksia ja sen vaikutus myös sivistys- ja hyvinvointialan tarjoamiin palveluihin on merkittävä. Meidän jokaisen saatavilla olevan tiedon määrä kasvaa, medialukutaitoa tarvitaan tulevaisuudessa tiedon kanssa selvitäksemme. Olemme vuorovaikutuksessa ja koemme osallisuutta tulevaisuudessa entistä useammin virtuaalisilla alustoilla.

Tulevaisuuden monenlaiset muutokset tuovat tarpeen entistä enemmän tuottaa palveluja kuntalaisille yhteistyössä toimialojen välillä, hyvinvointialueen kanssa sekä kolmannen- ja neljännen sektorin kanssa.

Kunnan tehtävänä on kunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Toimintaa tulee suunnata entistä enemmän hyvinvointia lisääviin ja ennalta ehkäiseviin palveluihin. Laadukkaat sivistys- ja hyvinvointipalvelut tulee säilyttää kaiken ikäisille. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat. Lasten ja nuorten psyykkisen ja fyysisen turvallisuuden vahvistamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Kuntastrategian pohjalta on laadittu sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämissuunnitelma vuosille 2022–2030. Lähivuosina kehittämissuunnitelmasta nousee tavoitteena seuraavat asiat: arvostava kohtaaminen, ylisukupolvinen yhteisöllisyys, toimiva yhteistyö eri palvelujen järjestäjien ja hyvinvointialueen kanssa, nuorten ja aikuistuvien nuorten palvelujen kehittäminen, ikäihmisten aktiivinen arki ja henkilöstön pysyvyys.

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Palveluverkkoon liittyvä suunnitelma tulee tehdä kunnan jokaiseen taajamaan. Uusien kaava-alueiden käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Uudet kiinteistöt tulee sijoittaa hyvien kulkuyhteyksien varteen. Mahdollisuuksien mukaan uusissa hankkeissa toteutetaan useimpia eri palveluja samaan kampukseen. Uudet tilat tulee suunnitella ja rakentaa monikäyttöisiksi. Uusissa koulu- ja päiväkotirakennuksissa tulee huomioida opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien pedagogiset linjaukset sekä muut toimijat.

Varhaiskasvatuksen osalta huomioidaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä. Varhaiskasvatuspaikkoja joudutaan lisäämään tarpeen mukaan. Uudet päiväkodit toteutetaan Nuuka-toimenpideohjelman palveluverkkolinjauksen mukaisesti sekä tulevien palveluverkkosuunnitelmien ja investointiohjelman mukaan. Enintään 40 % alle viisivuotiaista lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä.

Nurmijärven kunnan koaamispaikkatoiminta on osa hyvinvointialueen perhekeskustoimintaa. Kuntaan tullaan laajentamaan koaamispaikkatoiminta Klaukkalan lisäksi suurimpiin asutustaajamiin, eri-ikäiset kuntalaiset huomioiden.

Lapsiperheiden hyvinvoinnin kartoittamisen tueksi ja tiedolla johtamisen välineeksi sivistys- ja hyvinvointipalvelut ja Metropolia ammattikorkeakoulu tulevat solmi- maan 3–5-vuotisen yhteistyösopimuksen tiedon tuotta- misesta ja kehittämistuesta opinnäytetöiden keinoin. Metropolia ammattikorkeakoulu on nostanut lapsiper- heet yhdeksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan kohde- alueeksi.

Vapaa-ajan palvelujen kehittämisessä tulee huomioida lisääntynyt vapaa-aika sekä muutokset ihmisten vapaa- aikatoimintamuodoissa. Harrastustoiminta yhdistetään kou- lupäivän yhteyteen entistä tiiviimmin. Samoin pyritään vahvistamaan harrastustoimintaa siten, että jokaiselle lapselle ja nuorelle saataisiin vähintään yksi harrastus.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa kehitetään kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumatuotanto-ohjelman suuntaisesti. Erityisesti panostetaan kulttuurihyvinvoin- nin edistämiseen. Lukutaidon vahvistamisen ja luke- maan innostamisen merkitys korostuu koko ajan. Tapah- tumatuotannon mahdollisuuksia kehitetään sekä Taabo- rinvuorella että Monikossa. Kulttuuripalveluissa luovu- taan asteittain kaupallisista tapahtumista. Kouluille ja päiväkodeille suunnattu kulttuuriperintökasvatus on merkittävä osa museon toimintaa.

Nuorille suunnattuja palveluja viedään sinne, missä nuor- et ovat. Samoin on tärkeää luoda toimivia verkostoja ja syventää yhteistyötä, jotta nuoria saadaan ohjattua pal- veluihin. Nuorisotyön merkittävä tehtävä on tukea nuor- ten hyvinvointia ja estää segregatiokehitystä.

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnat- tuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää tervey- den ja toimintakyvyn säilymiseksi. Ikäihmisten kohtaa- mispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

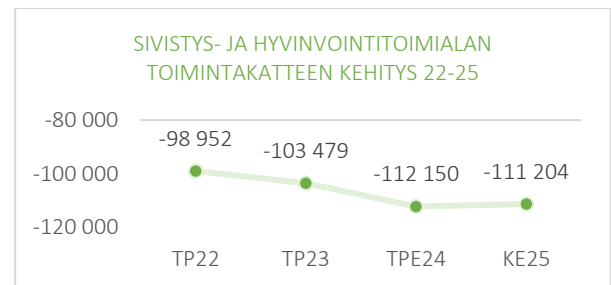
Palveluiden järjestämisessä eri-ikäisille kuntalaisille hu- omioidaan vammaiset ja maahanmuuttajataustainen vä- estö.

Hyvinvointialueen kanssa kehitetään yhdyspintatyötä ja prosesseja sujuvien palvelujen varmistamiseksi kuntalai- sille. Arjen työntekijöiden yhteistyötä vahvistetaan.

Digitaalisten palvelujen kehittämistä viedään eteenpäin uusien järjestelmien avulla. Koko kunnassa otetaan käyttöön uusi talousjärjestelmä. Toimialalle vuosille 2022–2025 laaditun digisuunnitelman tavoitteita, digi- taalisen ympäristön ja toimintakulttuurin kehittäminen, henkilökunnan kouluttaminen sekä digitaaliseen ympä- ristöön liittyvät hankinnat, viedään eteenpäin suunnitel- man mukaisesti. Henkilöstön TVT -taitojen osaamisen

kehittämistä edistetään osaamisen kartoituksen poh- jalta.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 770	1 995	1 856	1 805
Maksutuotot	2 642	2 268	2 146	2 007
Tuet ja avustukset	2 604	3 234	1 979	1 744
Muut toimintatuotot	391	314	300	300
Toimintatuotot yhteensä	7 408	7 811	6 281	5 856
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-60 624	-63 154	-63 221	-64 079
Palvelujen ostot	-21 631	-22 758	-25 495	-26 229
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 701	-2 525	-2 927	-2 749
Avustukset	-4 106	-4 085	-4 168	-3 806
Muut toimintakulut	-17 299	-18 769	-22 619	-20 577
Toimintakulut yhteensä	-106 360	-111 290	-118 432	-117 440
Toimintakate	-98 952	-103 479	-112 150	-111 584

Henkilöstön saatavuuden haasteisiin haetaan ratkaisua kehittämällä rekrytointia ja lisäämällä koulutusmahdolli- suuksien monipuolisuutta henkilöstön pitovoimateki- jänä. Henkilöstön saatavuudessa on erityisesti haasteita varhaiskasvatuksessa, koulutuspalveluissa erityisope- tuksessa sekä kirjastoissa. Henkilöstöohjelman mukai- silla toimenpiteillä, mm. johtajuutta kehittämällä vaiku- tetaan henkilöstön pitovoimaan ja lisätään työhyvin- vointia. Kehitämme koulujen johtamisjärjestelmää ja varhaiskasvatuksen apulaisjohtajajärjestelmää.

Lainsäädännössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat tu- levaisuudessa toiminnan kehittämiseen. Lainsäädännön muutokset vaikuttavat muun muassa nuorten työpajo- jen toimintaan sekä nuorten työllistämiseen ja koulutus- polkuihin. Oppivelvollisuuden laajeneminen on tuonut lisätehtäviä kuntiin. Muutokset varhaiskasvatuslaissa tuovat muutoksia toimintaan varhaiskasvatuksessa. Pe- rusopetuslakiin ja lukiolakiin tehtävät muutokset vaikut- tavat toimintaan kouluissa ja oppilaitoksissa.

TE2025 -uudistus vaikuttaa nuorten aikuisten palvelui- hin sekä kotoutumispalveluihin.

Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten määrä kasvaa edelleen. Tällä hetkellä yli 7 % kuntalaisista on maahan- muuttajataustaisia ja määrä on kasvussa tulevina vuo- sina.

Segregaation ehkäiseminen on tärkeää ja sitä toteutetaan muun muassa demokratiakasvatuksen, monilukutaidon, ja kaikille avoimen ja maksuttoman harrastustoiminnan kautta.

Kunnille jaettavien valtion erityisavustusten määrät vähenevät ja se vaikuttaa palveluiden järjestämisen ja kehittämisen resursseihin.

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Yksityisten varhaiskasvatuksen määrä lisääntyy. Varhaiskasvatuksen palvelutuotannosta on määritelty, että alle 5 – vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä enintään 40 % toteutetaan yksityisen palveluntuottajan järjestämänä.
- Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyi toukokuussa 2024. Kaksivuotisen esiopetuksen käyttöönotosta päätetään valtakunnallisesti aikaisintaan vuonna 2025 ja päätöksessä huomioidaan käynnissä olevan kokeilun tulokset.
- Esi- ja alkuopetuksen tiivistetyn yhteistyön käsikirja on laadittu ja yhteistyötä kehitetään sen mukaisesti jatkuvasti arvioiden.
- Lainsäädäntö tulee ohjaamaan tiukemmin esi- ja perusopetuksessa tuen antamista ja opetusryhmien muodostamista.
- Opetukseen sitomattoman henkilöstön toimintaa kehitetään ja vakinaistetaan tukemaan oppilaiden sitoutumista kouluyhteisöön. Vähintään jokaisessa yläkoulussa työskentelee yksi opetukseen sitomaton henkilö.
- Koulussa tehtävä nuorisotyö jatkuu erillisavustuksella.
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintoja kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, Harrastuskerho- malli vakinaistetaan Harrastamisen Suomen mallin mukaisesti.
- Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään lapsiperheille ja ikäihmisille huomioiden kunnan eri taajamat.
- Nuorten aikuisten palveluja kehitetään etsivän nuorisotyön ja Ohjaamo-toiminnan avulla.
- Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa tuetaan kuntalaisten omaehtoista tapaa tehdä ja kuluttaa kulttuuria.
- Liikuntapalvelut tarjoavat eri kohderyhmille kohdennettua liikuntaneuvontaa, yhteistyössä

hyvinvointialueen kanssa, kuntalaisten liikuntaaktiivisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

- Monikon toiminnasta laaditaan selvitys.
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita kehittää kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.
- Kunnan talouden tiukentuessa joudutaan priorisoimaan, mitä palveluja tuotetaan ja kenelle.
- Palveluverkon edelleen kehittäminen kaikissa kunnan taajamissa huomioiden muutokset lasten ja nuorten määrissä ja uusien asuinalueiden vaikutukset palveluverkkoon. Haja-asutusalueen kaavoituksen kehitysprosessi huomioidaan palveluverkkoa kehitettäessä. Tehdään selvitys palveluverkon tiivistämisestä.
- Kiinteistöjen huonon kunnan vuoksi joudutaan siirtämään lapsia ja oppilaita väistötiloihin.
- Ympäristönäkökulma huomioidaan toimialan toiminnassa entistä vahvemmin.
- Lainsäädännössä tapahtuvat muutokset, jotka liittyvät perusopetuksessa oppimisen tuen kokonaisuudistukseen, lukiokoulutuksessa opiskelun tukemiseen ja ylioppilastutkintoon sekä varhaiskasvatuksessa palveluseteliin.
- Perusopetuksen vähimmäistuntimäärän kasvaa 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa.
- Lukutaitoa edistetään huomioiden monilukutaito.
- Hyvinvointia ja liikunnallista elämäntapaa edistetään hallitusohjelman mukaisesti.
- Iltapäivätoiminnan järjestämisen tapoja arvioidaan ja kehitetään harrastuskerhojen ja kokonaisen koulupäivän näkökulmat huomioon ottaen.
- Kotolain ja TE-lain muutokset vaikuttavat kotoutumispalvelujen toimintaan sekä nuorten työllistämiseen.
- Yhdyspintatyön kehittäminen jatkuu edelleen hyvinvointialueen kanssa.
- Henkilöstön saatavuuteen panostetaan.
- Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten palveluiden järjestämiseen tarvitaan lisää henkilöstöä, mm. S2-opettajia perusopetukseen.
- Johtamisjärjestelmää kehitetään koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa.
- Kunnille jaettavat valtion erityisavustuksen vähenevät.

- Yhdistyksille ja muille toimijoille suunnattua avustusjärjestelmää kehitetään.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalveluiden tulosalueeseen kuuluu hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö sekä kotoutumispalvelujen yksikkö.

Hallinto- ja talouspalvelujen yksikkö tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle. Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinoitavat: investoinnit, hankinnat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi, hankkeet sekä tieto- ja viestintäteknologia. Kunnan strategian toimeenpanoon ja toteutumiseen seurantaan liittyvä koordinointi sivistys- ja hyvinvointitoimialan osalta hoidetaan hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueella. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaavat myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

ARVIO HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Hallinto- ja talouspalvelut

Kunnan strategian toimeenpanon ja toteutumisen seurannan sekä toimialan kehittämistoiminnan ja hanketoiminnan prosesseja on lähdetty selkeyttämään toimialalla vuonna 2023. Tätä varten on rekrytoitu määräaikainen kehittämisasiantuntija hallinto- ja talouspalveluiden tulosalueelle, ja tehtävä vakinaistetaan vuoden 2025 alusta alkaen.

Kotoutumispalvelut

Kotoutumislaki on uudistumassa ja se astuu voimaan vuoden 2025 alusta. Uuden lain myötä kotoutumisaika on lyhenemässä 1-3 vuoteen ja kunnan vastuu kotouttavassa työssä lisääntyy. Tämä prosessi liittyy läheisesti myös TE25-työllisyyslain kokonaisuudistukseen. Nurmijärvi valmistautuu näihin muutoksiin yhdessä muiden Keski-Uudenmaan kuntien kanssa. Uutena kuntavastuuna tulee kotoutumislaita kotoutumisen ja osaamisen palvelutarpeen arvioinnit. Myös omakielinen yhteiskuntaorientaatio on jatkossa lailla turvattua koulutusta.

Kunnassa laaditaan uusi kotoutumisohjelma vuoden 2025 alusta ja uutena asiakirjana laaditaan myös laki-

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

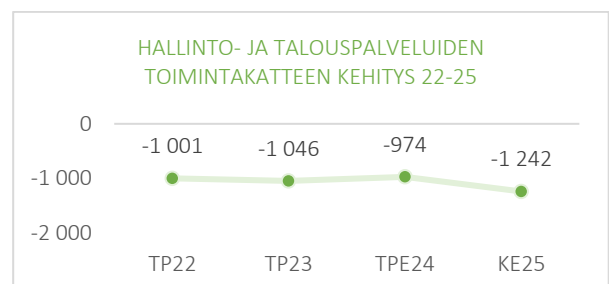
muutosten myötä Keski-Uudellemaalle yhteinen liiteosio, jossa kuvataan yhteiset palvelut ja niiden yhdyspinta kuntaan. Tällaisia yhteisiä palveluja ovat mm. työllisyysalueen hankkima kotoutumiskoulutus sekä Keusoten palvelut. Ohjelmista ja niiden toteutumisesta raportoidaan jatkossa KEHA-keskukselle. Niitä ohjaamaan asetetaan työryhmät.

Kunta vastaanottaa 10–15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi ja 2025 on vastaanottovuosi. Ukrainalaiset ovat voineet siirtyä kuntaan oltuaan vuoden vastaanottojärjestelmässä. Nurmijärvellä on suhteellisen vähän ukrainalaisia suhteessa muihin Keski-Uudenmaan kuntiin. Vuoden 2025 alussa pakolaisiin liittyvät korvauskäytännöt muuttuvat. Tilapäisen suojelun direktiivin mukaisen tilapäisen suojelun myöntäminen päättyy maaliskuussa 2025, ellei siihen tule jatkoa Euroopan Neuvoston ja Suomen valtioneuvoston toimesta. Näin ollen on vaikea ennustaa korvausten piirissä olevien määrää ja ennustaa asiakaskontaktien määrää.

Vieraskielisille suunnattua ohjaus- ja neuvontapalvelua tarjotaan edelleen matalalla kynnyksellä. Työt tehdään kotoutumislain mukaisesti monialaisena verkostotyönä.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	91	221	241	176
Maksutuotot	0	15	0	0
Tuet ja avustukset	47	80	77	16
Muut toimintatuotot	1	0	1	1
Toimintatuotot yhteensä	139	316	319	193
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-926	-1 099	-980	-974
Palvelujen ostot	-122	-158	-195	-357
Aineet, tarv. ja tavarat	-3	-5	-4	-5
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-89	-101	-114	-98
Toimintakulut yhteensä	-1 140	-1 362	-1 293	-1 434
Toimintakate	-1 001	-1 046	-974	-1 242

Luvut päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatiorakennetta

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TPE2024	TA2025
Hallinto- ja talouspalvelut			
Hallinto- ja talouspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1	11,8	9,8	10
Kotoutuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1	6	6	4,5
Ely-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	81	127	110
Asiakaskontaktien määrä	1 560	1 500	1 400

KOULUTUSPALVELUT

Koulutuspalvelut vastaavat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi tulosalue tukee taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestäviä yksityisiä oppilaitoksia myöntämällä avustuksia niitä ylläpitäville yhdistyksille.

Suomenkielistä perusopetusta järjestetään 21 koulussa, joista kaksi on erityiskouluja. Lisäksi kunnassa toimii pieni ruotsinkielinen alakoulu. Koulutuspalvelut järjestävät perusopetuksen yhteydessä joustavaa perusopetusta, painotettua liikunnan ja matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opetusta, perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä vammaisopetuksen oppilaille tarkoitettua aamu- ja iltapäivähoitoa. Lukiokoulutusta järjestetään Nurmijärven lukiossa, jolla on toimipisteet Kirkonkylässä ja Rajamäellä.

ARVIO KOULUTUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Koulutuspalveluiden lukuvuosien 2024–2027 strategiseksi suunnaksi eli keihäänkärjeksi on valittu hyvinvointi. Tavoitteena on seuraavan kolmen lukuvuoden aikana rakentaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri, jolla lisätään oppilaiden kouluihtyvyyttä, parannetaan oppimistuloksia ja ehkäistään koulupoissaoloja sekä syrjäytymistä. Tulosalueella määritellyn strategisen suunnan avulla johdetaan tulosalueen yksiköt kohdentamaan omat yksikkökohtaiset tavoitteensa hyvinvointi-keihäänkärjen mukaiseksi.

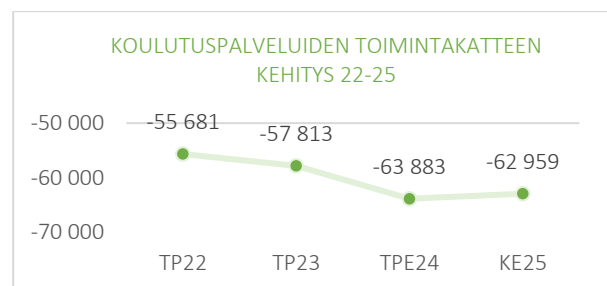
Hallitus on valmistelemassa lakiuudistuksia, jotka aiheuttavat muutoksia perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämiseen 1.8.2025 alkaen. Hallitusohjelmaan kirjattujen linjausten mukaisesti perusopetuksen vähimmäistuntimäärää kasvatetaan 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa. Tunnit tullaan sijoittamaan äidinkielen ja kirjallisuuden sekä matematiikan opetukseen. Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen tavoitteena on luoda valtakunnallisesti yhtenäiset, selkeät ja monipuoliset tuen muodot sekä varmistaa riittävät resurssit tukitoimien toteuttamiseen. Lisäksi esityksen tavoitteena on vähentää opetushenkilöstön hallinnollista työtä vähentämällä tuen arvioinnissa, päätöksenteossa ja suunnittelussa tarvittavien asiakirjojen määrää sekä keventämällä niiden valmisteluprosessia. Lukiolakiin suunnitellut muutokset liittyvät mm. opiskelijan oikeuteen saada tukiovetusta, lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamiseen ja yhden ylioppilaskokeen korvaamiseen lukiodiplomilla. Mikäli uu-

distukset toteutuvat esitysten mukaisesti, niillä tulee todennäköisesti olemaan taloudellisia vaikutuksia, joiden suuruutta on vielä mahdotonta arvioida.

Koulutuspalveluihin ei ole vuosiin perustettu uusia koulunkäynnin ohjaajan vakansseja. Vakituksia vakansseja on tällä hetkellä 75, mikä tarkoittaa sitä, että yhdellä ohjaajalla on laskennallisesti ohjattavanaan 76 oppilasta. Esimerkiksi Hyvinkäällä vakituksia ohjaajia on 114 (ohjattavia oppilaita 41), Tuusulassa 113 (ohjattavia oppilaita 45) ja Järvenpäässä 129 (ohjattavia oppilaita 36). Kaikissa näissä kunnissa on vähemmän perusopetuksen oppilaita kuin Nurmijärvellä. Tästä syystä koulutuspalvelut esittävät vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmaan 10 koulunkäynnin ohjaajan vakanssin perustamista. Arvion mukaan vastaava määrä uusia vakansseja tarvitaan myös vuonna 2026.

Koulutuspalveluiden palveluverkkoon on tulevana vuosina tulossa muutoksia. Urheilupuiston ja Syrjälän koulut siirtyvät syksyllä 2024 väistötiloihin odottamaan Klaukalan minipalveluverkon lopullisia ratkaisuja. Seitsemän veljeksien koulun ja Rajakaaren korvaava Rajamäen kampus valmistuu vuoden 2025 syksyllä. Valtuusto palautti toukokuussa 2024 päivitetty Nurmijärven Yhteiskoulun ja Nurmijärven lukion hankesuunnitelmat valmisteluun. Tämä tarkoittaa päätöksenteon siirtymistä keväeseen 2025, mikä aiheuttaa epävarmuutta sekä lukion opiskelijoissa että henkilökunnassa.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 428	1 567	1 486	1 486
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	199	190	199	333
Muut toimintatuotot	137	33	34	34
Toimintatuotot yhteensä	1 765	1 789	1 720	1 854
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-32 136	-33 125	-34 447	-35 339
Palvelujen ostot	-11 568	-11 809	-12 809	-12 869
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 844	-1 695	-2 114	-1 962
Avustukset	-447	-447	-423	-383
Muut toimintakulut	-11 451	-12 526	-15 811	-14 259
Toimintakulut yhteensä	-57 446	-59 603	-65 603	-64 813
Toimintakate	-55 681	-57 813	-63 883	-62 959

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja			
	TP2023	TPE2024	TA2025
Koulutuspalvelut			
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 680	5 580	5 580
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	317	291	291
Henkilöstömäärä/HTV1	619	630	634
Oppilaskuljetusten menot*	3 009 140	3 470 000	3 640 000

*luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on varhaiskasvatustilain mukaisen varhaiskasvatuksen järjestäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen toteuttaminen. 1.8.2024 alkaen varhaiskasvatusta järjestetään 22 kunnallisessa sekä kymmenessä yksityisessä päiväkodissa, kunnallisessa ja yksityisessä perhepäivähoidossa sekä avoimessa varhaiskasvatuksessa. Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Varhaiskasvatustilain, laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säätelee kunnallisesta varhaiskasvatuksesta perittävistä asiakasmaksuista. Nurmijärvellä lakia varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista toimitetaan lisäksi palvelusetelin avulla varhaiskasvatusta järjestävien yksityisten päiväkotien asiakasmaksujen määrittelyssä. Toimintaa ohjaavat sivistyslautakunnan vahvistama varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelma, palvelusetelin sääntökirja sekä kunnan omat asiakirjat ja linjaukset.

Lapsen huoltajalle voidaan maksaa kotihoidon tukea, mikäli alle 3-vuotiaalla lapsella ei ole kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa. Kotihoidon tukea myönnetään aikaisintaan sen jälkeen, kun vanhempainraha on päättynyt. Lisäksi Nurmijärvellä maksetaan kotihoidon tuen kuntalisää tietyn ehdoin alle 2-vuotiaan lapsen osalta, mikäli huoltajat hoitavat tai järjestävät lapsensa hoidon itse.

ARVIO VARHAISKASVATUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä Nurmijärvellä on tilastojen perusteella toistaiseksi kasvanut vuosittain. Erityisesti kahden viime vuoden aikana 1–3 –vuotiaiden lasten osallisuus varhaiskasvatukseen on lisääntynyt merkittävästi. Alle 3 –vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen toteutetaan lakisääteisesti pienemmissä ryhmissä, jonka vuoksi tilojen ja henkilöstön tarve on lisääntynyt. Arvion perusteella alle 3 –vuotiaiden lasten osallisuus varhaiskasvatukseen pysyy nykyisellä tasolla tai mahdollisesti hieman lisääntyy. Vastaavasti kotihoidon tuen ja kuntalaisen toimintakulut vähenevät alle 3 –vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvun myötä.

Alkuluokkatoiminnan lakkauttaminen vaikuttaa esiopetuksen järjestämiseen jatkossa niin, että esiopetus jär-

jestetään jatkossa 6 –vuotiaiden lasten ryhmässä päiväkodin tai koulun tiloissa. Tarvittaessa esiopetusryhmään sijoitetaan myös pienempiä lapsia, mikäli ryhmä ei täyty lakisääteiseltä mitoitukseltaan esiopetusikäisistä lapsista. Alkuluokkatoiminnan lakkauttamisen myötä varhaiskasvatuspalveluista lakkautetaan yhteensä 12 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakanssia vuosina 2025 ja 2027.

Varhaiskasvatuspalveluiden palveluverkkoon on tulevina vuosina tarve useille uusille investoinneilla. Lisäksi useat nykyiset päiväkotirakennukset vaativat peruskorjausta. Varhaiskasvatusyksiköiden osalta on tarve palveluverkkosuunnitelman päivittämiseen koko kunnan alueella. Nykyisten päiväkotien rakennusten kunto on pääosin välttävää tai peruskorjattava, eikä tilat vastaa varhaiskasvatuksen järjestämiselle edellytettäviä oppimisympäristö- ja tilaratkaisuja. Useissa yksiköissä osa henkilöstöstä ja joissakin yksiköissä myös lapset ovat reagoineet sisäilmaan liittyviin ongelmiin. Sekä Klaukkalan ja Lepsämän että Kirkonkylän ja Rajamäen alueen päiväkotitilojen investoinnit ja peruskorjaukset tulee seuraavina vuosina suunnitella investointipäätösten osalta huolellisesti nykyisten tilojen kunnan, riittävyyden sekä toiminnallisuuden vuoksi.

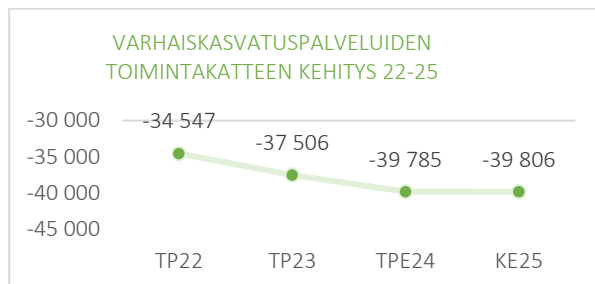
Yksityisen varhaiskasvatuksen enimmäisosuus palvelujen järjestämisessä on määritelty niin, että alle 5 –vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä enintään 40 % toteutetaan yksityisen palveluntuottajan järjestämänä. Syksyllä 2024 yksityisen varhaiskasvatuksen osuus alle 5 –vuotiaiden varhaiskasvatuksen järjestämisestä lapsimäärän mukaisesti on noin 36 %. Prosenttiosuus tulee nousemaan seuraavina vuosina, sillä Pilke Hehkun sovittu laajennus valmistuu vuoden 2025 aikana. Lisäksi yksityisiin päiväkoteihin on sijoitettu kunnallisia päiväkoteja enemmän alle 3 –vuotiaita lapsia ja tilanne ikäjakaman osalta tasaantuu seuraavina vuosina. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden rajaaminen on välttämätöntä, sillä huoltajilla ei ole velvoitetta vastaanottaa varhaiskasvatuspaikkaa yksityiseltä palvelun järjestäjältä, jolloin kunnan tulee tarvittaessa osoittaa lapselle kunnallinen varhaiskasvatuspaikka. Yksityisen palveluntuottajien liian suuren osuuden haaste perheille toteutuu tällä hetkellä Kirkonkylän alueella.

Hallitusohjelman mukaan varhaiskasvatuksen palveluseteleitä koskeva lainsäädäntö siirretään opetus- ja kulttuuriministeriöön. Näin ollen varhaiskasvatuksen palvelusetelin osalta varhaiskasvatustilain tullaan uudistamaan niin, että tavoitteen mukaisesti yhä useampi

perhe voisi valita erilaisten varhaiskasvatuksen muotojen välillä tasapuolisemmin. Laki tultaneen vuoden 2025 aikana säätämään varhaiskasvatuksen palvelusetelistä samankaltaisena, kuin mitä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä on säädetty.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseen vaikuttaa merkittävästi rekrytoinnin haasteet kelpoisiin varhaiskasvatuksen opettajiin, erityisopettajiin ja sosionomeihin liittyen. Nurmijärven varhaiskasvatuksen positiivista näkyvyyttä sekä henkilöstön pito- ja vetovoimatekijöitä on jatkossa suunnitelmallisesti vahvistettava. Varhaiskasvatuksessa tulee erityisesti kehittää henkilöstön työolosuhteita. Työolosuhteisiin liittyen tärkeässä osassa on 1.8.2023 – 31.7.2025 aikana toteutettava varhaiskasvatuksen apulaisjohtajakokeilu kolmen päiväkodin johtajan kokonaisuudessa ja kolmen varhaiskasvatuksen apulaisjohtajan vakanssin vakinaistaminen 1.8.2025 alkaen. Apulaisjohtajamallin kehittäminen jatkuu edelleen palveluverkkomuutosten myötä. Kokeilun ensimmäisen vuoden perusteella henkilöstö on antanut kokeilusta runsaasti positiivista palautetta, apulaisjohtajamalli on kyseisissä yksiköissä parantanut merkittävästi myös rekrytointeja.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	46	33	46	62
Maksutuotot	2 403	1 977	1 889	1 748
Tuet ja avustukset	188	250	141	171
Muut toimintatuotot	2	2	2	2
Toimintatuotot yhteensä	2 639	2 263	2 079	1 984
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-20 877	-22 556	-22 369	-22 602
Palvelujen ostot	-8 957	-9 801	-11 623	-12 089
Aineet, tarv. ja tavarat	-291	-266	-319	-302
Avustukset	-3 041	-3 008	-3 153	-2 836
Muut toimintakulut	-4 021	-4 138	-4 399	-3 960
Toimintakulut yhteensä	-37 186	-39 769	-41 863	-41 789
Toimintakate	-34 547	-37 506	-39 785	-39 806

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2023	TPE2024	TA2025
Varhaiskasvatuspalvelut			
Henkilöstömäärä/HTV1 kunnallinen varhaiskasvatus	565,7	553	553
Esiopetusikäisten lasten lukumäärä	*527	480	515
Kunnalliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	1 674	1 650	1 650
Palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	558	670	720
Yksityisen hoidon tuella varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä	48	45	45
Kunnallisten päiväkotiyksiköiden lukumäärä	26	22	22
Yksityisten päiväkotien lukumäärä	10	10	10

*Uusi tunnusluku, toteuma 2023

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudistuvat kokoelmat. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta, edistää lukutaitoa sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia ja tarjoamalla tiloja kuntalaisten käyttöön.

Kulttuuripalvelut edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa tuottamalla tapahtumia ja taidenäyttelyitä, koordinoimalla kulttuuriavustusten jakamista. Lisäksi yksikkö hallinnoi kunnan taidekokoelmaa ja Taaborinvuoren tapahtuma-aluetta, sekä välittää tietoa kunnassa tarjolla olevista kulttuuritapahtumista ja –harrastuksista.

Museon tehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven historiaan liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo antaa kulttuuriperintökasvatusta, jonka tavoitteena on vahvistaa asukkaiden lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

ARVIO KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Yleisön ja esiintyjien vaatimustaso tapahtumien toteutuksen ja palveluiden suhteen on noussut. Tarvitaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille. Kehittämällä yhteistyömalleja asiakaslähtöisesti eri toimijoiden kanssa pystytään tarjoamaan sisällöllisesti ja alueellisesti laajempia palveluita.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan suunnitelmallisesti kulttuuriohjelman tavoitteita panostaen erityisesti kulttuurihyvinvointiin, osallisuuteen ja kulttuurikasvatukseen.

Taaborinvuoren tapahtumatoimintaa kehitetään. Tavoitteena on tehdä Taaborinvuoresta laajemmin tunnettu tapahtumapaikka. Alueen museoita, Aleksis Kiven kotia ja Taaborinvuoren museoita, kehitetään palvelemaan myös erityyppisiä matkailijoita.

Yhteiskunnassa tarvitaan yhä enenemässä määrin digiosaamista ja medialukutaitoja. Kirjasto toimii tässä kuntalaisten tukena. Kirjasto jakaa myös demokratiatyötä ja kuntaisten osallistamista yhteiseen keskusteluun Sitran linjausten mukaisesti.

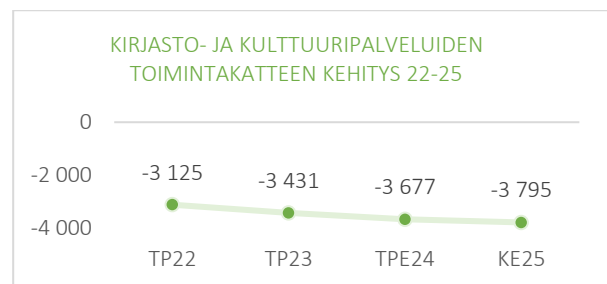
Kulttuurikasvatusta edistetään kehittämällä edelleen eri ikäryhmille suunnattua pedagogista toimintaa. Kulttuuriperintötiedon esille tuomisella vahvistetaan omaan asuinpaikkaan kuulumisen tunnetta, mikä lisää yhteisöllisyyttä ja ehkäisee syrjäytymistä.

Kulttuuripalvelut keskittyvät vahvemmin tuottamaan eikaupallisia tapahtumia ja toimimaan ulkopuolisten tapahtumajärjestäjien tuotantojen mahdollistajana.

Rajamäen kirjaston käyttö on kahden viime vuoden aikana kasvanut selvästi. Rajamäen kirjaston osalta varmistetaan, että kirjastolla on jatkossa toimivat ja nykyaikaiset tilat.

Kirjastojärjestelmä uusitaan suunnitteluvuosien aikana. Kulttuuriavustusten kautta mahdollistetaan tapahtumien järjestäminen myös päätaajamien ulkopuolella.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	17	12	13	11
Maksutuotot	78	113	84	76
Tuet ja avustukset	45	50	6	6
Muut toimintatuotot	69	77	81	81
Toimintatuotot yhteensä	209	252	184	174
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 821	-1 866	-1 962	-2 019
Palvelujen ostot	-471	-520	-496	-507
Aineet, tarv. ja tavarat	-338	-328	-338	-338
Avustukset	-75	-76	-68	-68
Muut toimintakulut	-630	-894	-998	-1 038
Toimintakulut yhteensä	-3 334	-3 683	-3 861	-3 970
Toimintakate	-3 125	-3 431	-3 677	-3 795

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2023	TPE2024	TA2025
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut			
Kirjastojen kävijämäärä	*294 813	296 500	297 000
Kävijät kulttuuripalveluiden tapahtumissa ja näyttelyissä	*16 252	15 500	17 000
Kävijät museon näyttelyissä ja tapahtumissa	*15 113	15 000	15 500
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet	8 344	8 400	8400
Kirjastojen lainaus	660 010	680 000	685 000
Museon digitoidun aineiston määrä	29 958	30 500	31 500
Digitaalisten palveluiden vierailut	532 064	534 000	535 000

*Uusi tunnusluku, toteuma 2023

NUORISOPALVELUT

Työn kohderyhmiä nuorisopalveluissa ovat käytännössä varhaisnuoret, yläasteikäiset nuoret ja alle 25-vuotiaat nuoret aikuiset. Nuorisopalveluissa toimii 3 tulosityksikköä: alueellinen nuorisotyö, kohdennettu nuorisotyö ja Nurmijärven monitoimitalo Monikko.

Nuorisopalveluiden perustehtävänä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Toiminnalla tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisotyö tukee nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa sekä edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus, kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluiden toiminta käsittää iltapäivätoiminnan, koulunuorisotyön, avoimen nuorisotilatoiminnan, nuorten työpajan ja alle 25-vuotiaiden nuorten työllistämisen edistämisen (kesätyöt, kesäsetelit ja kesäyrittäjyys). Lisäksi nuoria tuetaan Ohjaamo-toiminnan, etsivän nuorisotyön ja ehkäisevän päihdetyön kautta. Lisäksi nuorisopalvelut vastaa nuorisovaltuustosta, leiri- ja retkitoiminnasta ja monialaisesta yhteistyöstä.

Nurmijärven monitoimitalo Monikko palvelee monipuolisesti nuorison, liikunnan, kulttuurin sekä taiteen perusopetuksen tarpeita. Monikkosalissa tapahtumia järjestävät sekä kunnan toimijat että ulkopuoliset tapahtumajärjestäjät.

ARVIO NUORISOPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Nuoria ja nuoria aikuisia kohdataan eri toimintaympäristöissä: nuorten työpajalla, verkossa, kouluissa kuin nuorisotiloillakin sekä muissa puolijulkisissa tiloissa. Jalkautuvaa työtä tehdään tarpeen mukaan jalkautumalla nuorten suosimiin paikkoihin esimerkiksi juhlapyhinä muiden toimijoiden kanssa. Kunnan rakenteen vuoksi jalkautuvaa työtä tulee kohdentaa oikeaan paikkaan oikea-aikaisesti. Palveluverkossa olennaisia ovat monipuoliset ja siistit toimitilat kyläkeskuksissa, jotka ovat myös kuntalaisten käytössä. Nuorisotyötä toteutetaan lisäksi kouluissa ja oppilaitoksissa.

Keskeistä on toimivat verkostot, jotta nuoria saadaan tehokkaasti ohjattua ja saatettua palveluihin. Tällä hetkellä haasteena on yhdyspintatyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa. Lainsäädännön muutokset ja erityisavustukset ovat vaikuttaneet muun muassa kohdennetun nuorisotyön (etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) palveluihin.

On havaittu, että nuoret aikuiset vaihtavat asuinpaikkaa. Siksi myös veto- ja pitovoimaan tulee kehittää. Nuorten aikuisten toimintaa tuleekin tarjota sekä myös vapaaajalla. Tulevaisuudessa myös TE-uudistus haastaa palveluiden saatavuutta ja nuorten näkökulmasta palvelua tulee olla saatavilla sekä lähellä että myös etävaihtoehtona. Oppivelvollisten seuranta- ja valvonta työllistää yhä enemmän ja yhteistyö oppilaitosten ja koulutuspalveluiden kanssa on keskeisessä asemassa.

Nuorten pahoinvointi näkyy yhä enemmän ja yhä nuoremmissa. Ennakoidaan, että erityisnuorisotyötä tullaan tarvitsemaan jatkossa enemmän. Etenkin kohdennettua pienryhmätoimintaa ja vanhempien vertaistoimintaa tulee kohdentaa ennalta ehkäisevästi. Erillisrahoituksilla on katettava palveluvajeita.

Nuorille tärkeitä asioita ovat edelleen ilmastonmuutos, luonnon säilyttäminen, nuorten syrjäytymisen ehkäisy, maailmanpoliittinen tilanne ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Lisäksi talousosaamiseen, arjenhallinnan taitojen ja mielenterveyden tukemiseen tulee kohdentaa palveluita.

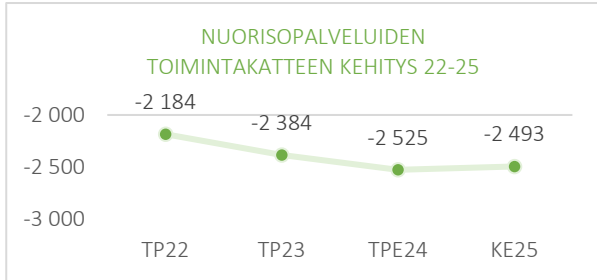
Iltapäivätoiminnan palveluntuotantoa tarkastellaan osana Klaukkalan palveluverkkoa ja kokonainen koulupäivä-ajatukseen peilaten. Toimintaa tuotetaan edelleen yhdessä palveluntuottajien kanssa.

Nuoria ja nuoria aikuisia halutaan kannustaa toteuttamaan toimintaa, ja tukea sitä kautta osallisuutta sekä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Talouden näkökulmasta keskeisinä asioina tulevat olemaan Monikon kiinteistön ja kahvilatoiminnan tulevaisuus. Märkiön leirikeskuksesta tehtävä päätös vaikuttaa merkittävästi toimintojen järjestämiseen. Nuorisojärjestöjen toimintaedellytyksiä tulee tukea vahvemmin.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	152	162	69	69
Maksutuotot	112	116	112	112
Tuet ja avustukset	213	278	213	202
Muut toimintatuotot	114	108	114	114
Toimintatuotot yhteensä	591	664	508	497
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 292	-1 421	-1 436	-1 455
Palvelujen ostot	-126	-187	-162	-172
Aineet, tarv. ja tavarat	-164	-201	-116	-116
Avustukset	-273	-284	-280	-274
Muut toimintakulut	-920	-955	-1 038	-972
Toimintakulut yhteensä	-2 775	-3 048	-3 033	-2 989
Toimintakate	-2 184	-2 384	-2 525	-2 493

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2023	TPE2024	TA2025
Nuorisopalvelut			
Iltapäivätoiminta: lasten lkm yhteensä / kunnan omassa toiminnassa (laskentapäivänä)	402/117	315/120	320/120
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	236	240	240
Monikkosali/blaisuudet/käyntikerrat	159/31 255	200/30 000	165/25 000

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Liikunta- ja hyvinvointipalvelut koostuvat kahdesta yksiköstä; liikunta- ja hyvinvointipalveluista.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia ja terveyttä edistäviä, ennaltaehkäiseviä, matalankynnyksen liikuntapalveluita, joita toteutetaan kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla. Lisäksi liikunta- ja hyvinvointia ja terveyttä edistävien yhdistysten, Nurmijärvi opiston ja muiden palveluiden tuottajien kanssa järjestetään erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Liikuntapalveluiden ohjaustoiminnassa keskitytään ennaltaehkäisevään ja toimintakykyä ylläpitävään tai lisäävään palvelun tuottamiseen. Toiminta on ensisijaisesti suunniteltu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville tai liikuntaa aloittaville kuntalaisille. Liikuntapalveluiden ohjattu toiminta täydentää järjestöjen, yksityisen sektorin ja Nurmijärven Opiston toimintaa. Liikuntapalvelut kehittävät yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa mm. Urheiluseuraparlamentin avulla. Lisäksi liikuntapalvelut kehittävät hyte-yhdistysverkostoa sekä toteuttavat ja organisoivat mm. kohdennettua koulutustoimintaa.

Hyvinvoinnin edistämisen yksikkö kehittää myös kunnan kohtaamispaikkatoimintaa osana alueellista perhekeskusmallia sekä Suopolun monipuolistaa kohtaamispaikkatoimintaa. Lisäksi kehittää yhteistyötä Rajamäen kylätalon ja Onnenkimpaleen Olohuone-hankkeen kanssa.

Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö toimii sihteerinä sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksissa ja edistää kunnan ja vaikuttamistoimielinten välistä vuorovaikutusta.

Kunta tukee kunnassa tehtävää vapaaehtois- ja hyvinvointityötä kustantamalla 50 % kunnan ja seurakunnan yhteisen vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta ja koulutuskustannuksista. Vapaaehtoistyöllä on merkittävä rooli mm. Ikäihmisen hyvinvoinnin edistämisessä.

ARVIO LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2024-2026 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Liikuntapalvelujen toiminta painottuu entistä enemmän kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tehtävään matalan kynnyksen kurssimuotoiseen toimintaan ja palveluketjumallien muodostamiseen. Lisäksi kehitetään kohdennettua elintapa-/liikuntaneuvonta nuorten aikuisten palveluiden kanssa yhteistyössä. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan muiden kunnan toimijoiden toteuttama liikuntatarjonta, jotta päällekkäiseltä toiminnalta vältytään.

Ikäihmisten määrän lisääntyessä heille järjestettävälle ennaltaehkäisevälle, toimintakykyä tukevalle ja vapaa-aikaa aktivoivalle toiminnalle tulee olemaan lisääntyvää tarvetta. Erityisen tuen tarpeessa olevat kuntalaiset tulee myös huomioida liikuntapalveluiden tarjonnassa.

Lasten ja nuorten aktivoinnissa sekä mielekkään vapaaajan edistämistä toteutetaan Nurmijärven harrastamisen mallin ”harrastuskerhot” avulla, joka tapahtuu laajalaisyhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lisäksi edistetään Move-testien avulla seulottujen, motorista tukea tarvitsevien, nuorten aktivointia. Kohtaamispaikalla toteutetaan myös perheliikuntaa, jonka keinoin myös tuetaan vanhemmuutta, perheen yhdessä tekemistä ja liikkujaksi kasvamista.

Yhdistysyhteistyön edistäminen on tulevaisuudessa tärkeässä roolissa hyvinvointialueen yhdyspinnan vahvistamisessa sekä kuntalaisten osallistamisessa.

Liikuntaseurojen ja hyvinvointia edistävien yhdistysten avustamisen periaatteita tulee tarkastella sekä pohtia olemassa olevaa avustuspäärahakokonaisuutta.

Klaukkalan minipalveluverkko tulee vaikuttamaan varsinkin Klaukkalan alueen koulujen liikuntatiloihin, jotka ovat jo nyt kovassa käytössä. Samoista liikuntatiloista ja –salivuoroista kilpailevat niin urheiluseurat, Nurmijärvi opisto, yksityiset toimijat ja liikuntapalvelut. Riittävien, laadukkaiden ja monipuolisten liikuntatilojen olemassaolo tulee huomioida pitkäjänteisen suunnittelulla.

Tutkimustiedon kautta nousevat hyvinvointihaasteet kuten yksinäisyys, liikkumattomuus, koulukiusaaminen, ja perheiden hyvinvointi. Tukea tutkimustiedon tuottamiseen, kehittämisen tueksi, tarvitaan.

Huomioitavaa, että kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen vaatii hyvää kunnan sisäistä yhteistyötä ja tulee kiinnittää erityistä huomiota sujuviin palveluketjuihin kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2022	TP2023	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	47	45	62	72
Tuet ja avustukset	9	2	9	33
Muut toimintatuotot	68	94	68	68
Toimintatuotot yhteensä	124	141	139	173
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-331	-326	-401	-446
Palvelujen ostot	-79	-94	-110	-117
Aineet, tarv. ja tavarat	-13	-10	-26	-26
Avustukset	-271	-270	-245	-245
Muut toimintakulut	-154	-150	-253	-249
Toimintakulut yhteensä	-848	-850	-1 034	-1 083
Toimintakate	-724	-710	-895	-910

Luvut päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatiorakennetta

Suoritteita ja palvelutuotannon tunnuslukuja	TP2023	TPE2024	TA2025
Liikunta- ja hyvinvointipalvelut			
Harrastamisen mallin yhteistyökumppaneiden määrä	*12	13	14
Harrastamisen mallin kurssitarjonta/kausi	*43	44	44
Myönnetty vuoroja liikuntasaleissa tunnit/vuosi	21 655	22 467	22 467
Avustettavien liikuntayhdistysten lukumäärä	*32	34	34
Avustettavien hyte-yhdistysten lukumäärä	*25	27	27
Liikuntasalien käyttöaste (%)	*82	85	85

*Uusi tunnusluku, toteuma 2023

2.3 Ympäristötoimialan palvelutuotantokortit

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä.

Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistää. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntakehityksen, kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa.

Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on tehokasta ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia.

ARVIO YMPÄRISTÖTOIMIALAN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2025-2027

Kunnan talouden tasapainottaminen ja NUUKA-ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla edelleen kustannustehokkuuden parantamista. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin omaisuuden luovutuksista saatavissa tuotoissa. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden realisointi on yksi keino kasvattaa tuottoja sekä vähentää pitkällä tähtäyksellä käyttökuluja ja tiloihin liittyviä riskejä. Keskeisenä muutoksena menneeseen tulee olemaan sote-kiinteistöjen hallittu luopuminen suunnittelukaudella. Kunnan kasvua tukevien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelkaa vähentävien peruskorjaus- tai uudisinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä talustilanteessa on haasteellista. Talorakentamisen osalta lähivuosia tulee erityisesti työllistämään koulu- ja päiväkotihankkeet, joita rakentuu Klaukkalaan, Kirkonkylälle ja Rajamäelle. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle sekä ja katu- ja yleisten alueiden kunnossapidolle.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen. Toimialan vastuulla olevien tehtävien volyymit kasvavat ja tuovat väistämättä tarpeen arvioida oman henkilökunnan riittävyyttä ja asiantuntijapalvelujen ostojen tarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityönte-

kijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana. Ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

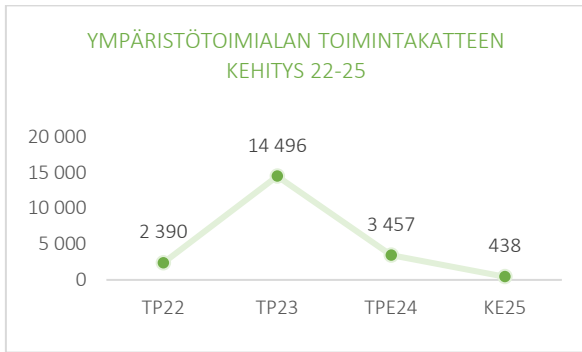
Toimiala on kehittänyt organisaatiotaan siten, että sen tulosalueiden yhteistoiminta kunnan kokonaisedun mukaisesti on saumatonta ja tehokasta. Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumatomasti ja tehokkaasti. Toimielinrakenteen ja toimintaorganisaation yhteensopivuutta arvioidaan uudelleen, sekä tehdään tarvittavat muutokset, jotta ne ovat yhteensopivat ja mahdollistavat tehokkaan ja kunnan kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Kunnallistekniikan investointimäärärahoja priorisoidaan elinvoimaa tukeviin, nykyiset palvelut ylläpitäviin ja kustannustehokkaisiin hankkeisiin, joilla turvataan kunnan kehittyminen strategian mukaisesti.

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään NUUKA-päätösten, palveluverkkosuunnitelman ja toimitilaohjelman mukaisesti. Palveluverkon ja toimitilaohjelman keskeisten periaatteen mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten ja luovumme epätarkoituksenmukaisista tiloista sekä tiloista, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintaa.

Toimitilojen osalta menopaineita tuo sisäilmaongelmien jatkuminen ja niistä aiheutuvat laajenevat väistötilatarpeet. Väistötilatarpeita ennakoidaan asianmukaisin kuntotutkimuksin, jotta rakennusten ajantasainen tieto on tilahallinnossa tiedossa päätöksenteon tueksi. Toimitilojen sisäilmaa heikentäviä tekijöitä poistetaan tutkimustuloksia hyödyntäen, sekä ottaen huomioon tulevien kohteiden peruskorjaushankkeet ja investoinnit. Hyvinvointialueen kiinteistöjen osalta ovat neuvottelut alkaneet pitkien vuokrasopimusten laadinnaksi, sekä kiinteistöistä luopumisen osalta. Riskinä on, että hyvinvointialue luopuu joistakin tiloista ja sote-toimintoja palvelevia toimitiloja jää tyhjilleen. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevien tilojen muuntojoustavuutta selvitetään.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	KEHYS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 447	2 203	2 312	2 316
Maksutuotot	1 836	2 088	870	1 130
Tuet ja avustukset	116	154	243	153
Muut toimintatuotot	32 320	43 399	34 873	33 666
Toimintatuotot yhteensä	36 719	47 843	38 297	37 264
Valmistus omaan käyttöön	1 861	538	1 150	1 500
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 201	-7 567	-7 847	-7 965
Palvelujen ostot	-16 718	-14 003	-14 606	-15 030
Aineet, tarv. ja tavarat	-6 811	-6 382	-6 849	-6 414
Avustukset	-418	-455	-480	-460
Muut toimintakulut	-5 042	-5 478	-6 207	-8 456
Toimintakulut yhteensä	-36 190	-33 885	-35 990	-38 326
Toimintakate	2 390	14 496	3 457	438

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2025-2027

Investointikohde	KEHYS24	TS2026	TS2027
Talonrakennushankkeet	15 300	28 855	56 850
Kunnallistekniikan rakentaminen	11 705	13 925	10 900
Kalusto	410	410	410

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA TOIMIALALLA

- Kunnan talouden tiukentuessa joudutaan priorisoidaan investointeja sekä palvelujen tuottamista ja palvelujen kohderyhmiä.
- Rullaavaan palveluverkkosuunnittelun käyttöönotto.
- Erityyppisten investointien tarkoituksenmukaisimpien toteutus- ja rahoitusmuotojen käyttäminen.
- Väestönkasvun mahdollistaminen uusia asuntoalueita avaamalla (sekä haja-asutusalueiden kaavoituksen kehitystyötä edistämällä) huomioiden palveluverkon kestävyys, kunnan talouden viitekehys ja NUUKA-päätökset.
- Sote-kiinteistöistä, sekä muista kunnan ydintoiminnan ulkopuolisista kiinteistöistä hallittu luopuminen

OMAISUUDEN TUOTOT JA HALLINTA

Kunnan maapolitiikan hoitaminen ja vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä maapoliittisen ohjelman ajantasaisuudesta. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteuttaen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

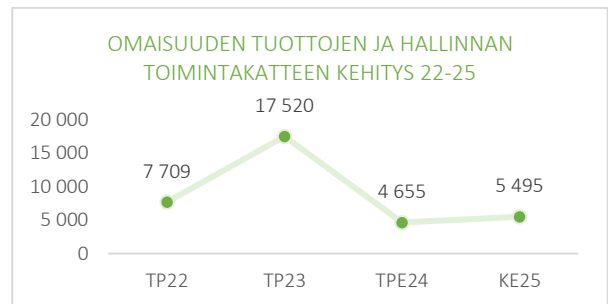
ARVIO OMAISUUDEN TUOTTOJEN JA HALLINNAN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Maanhankintaa ja tonttien luovutusta harjoitetaan entistä aktiivisemmin pyrkien ylläpitämään suunnittelu- ja vuosittainen taso korkealla. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin.

Tontin luovutustuotot arvioidaan talousarvion yhteydessä. Tontin myynnin määrä on vahvasti sidoksissa talouden suhdanteisiin ja tonttien kysyntään. Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Kunta päättää omistamiensa luovutettavien tonttien sijainnit, määrät ja ajankohdat. Näin ollen se voi samalla ennakoita palvelutarpeen lisääntymisen. Kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnallistekniikan investoinnit voidaan parhaiten toteuttaa oikea-aikaisesti suhteessa tontinmyyntiin. Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikka, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	KEHYS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	181	0	0	0
Maksutuotot	741	1 501	50	110
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	6 855	16 193	4 740	5 500
Toimintatuotot yhteensä	7 777	17 694	4 790	5 610
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-21	-158	-120	-98
Aineet, tarv. ja tavarat	-1	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-46	-17	-15	-17
Toimintakulut yhteensä	-68	-175	-135	-115
Toimintakate	7 709	17 520	4 655	5 495

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Luovutetut omakotitontit, kpl	32	35–40	35–40
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit, kpl	1	3–5	3–5

TEKNINEN KESKUS

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamishojelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, kunnan yksityistieosakkuuksien koordinoinnista, kunnan ilmastotyön koordinoitavista, öljyvahinkojen jälkihoidon tehtävistä, haja-asutusalueen vesihuollon tukitehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta. Lisäksi keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (Siistiksi-projekti).

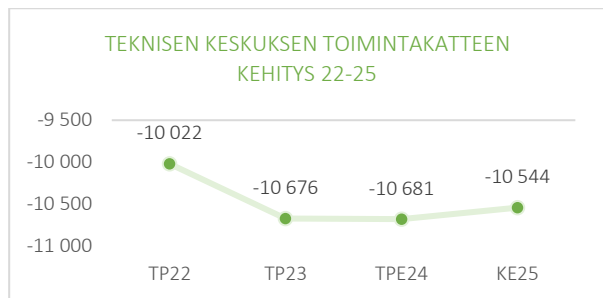
ARVIO TEKNISEN KESKUKSEN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Teknisen keskuksen kehittämisessä panostetaan mm. kunnallistekniikan ICT-järjestelmien uudistamiseen (mm. rakennuttaminen, kunnossapito, hallinnointi, omaisuustieto, luvat, valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöönnotto tapahtuvat vaiheittain ja määrärahojen puitteissa. Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit ja toimivat markkinat. Rekrytointien sujuminen ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen palvelutoimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja hallinnoinnissa. Kunnallistekniikan suunnittelussa kehittämisen painopistealueita ovat mm. toteuttaa liikenneturvallisuussuunnitelman kohteita vaiheittain ja yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa, yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoilureitistöjen sekä liikuntapaikkojen yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Muita merkittäviä painopistealueita toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. sijoituslupa- ja kaivulupakäytäntöjen kehittäminen, toimialan hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen, ilmasto- ja ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen (ml. Hiili-neutraali Uusimaa 2035).

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	KEHYS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 816	1 792	1 922	1 923
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	86	113	200	110
Muut toimintatuotot	244	297	231	231
Toimintatuotot yhteensä	2 147	2 202	2 353	2 265
Valmistus omaan käyttöön	1 861	538	1 150	1 500
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 620	-2 753	-2 823	-2 787
Palvelujen ostot	-8 622	-7 813	-8 326	-8 699
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 340	-1 242	-1 394	-1 235
Avustukset	0	-1	0	0
Muut toimintakulut	-1 448	-1 605	-1 640	-1 588
Toimintakulut yhteensä	-14 029	-13 416	-14 184	-14 308
Toimintakate	-10 022	-10 676	-10 681	-10 544

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Henkilöstömäärä, htv	61	67	68
Kadut ja kevytliikenne km	382,5	386	387
€ (kulut)	2 177 435		
€/km	5 693		
€/asukas	49		
Puistot ha (hoidetut)	65	65	65
€ (kulut)	417 047		
€/ha	6 416		
€/asukas	9		

TILAKESKUS

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimitilahallinnosta ja kiinteistöjohtamisesta. Tehtäviin kuuluvat toimitilojen rakennuttaminen, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tulosalue vastaa toimitilahallinnon prosessien kehittämisestä ja investointien valmistelusta. Tulosalue on jaettu kolmeen tulosityksikköön: hallinto-, ylläpito- ja rakennuttamisyksikkö.

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 178 949 huom2.

ARVIO TILAKESKUKSEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä vuokralaisista Hyvinvointialue. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannusraameja myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harkittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista. Energia kallistuu tasaisesti ajoittaisista hintatason laskuista huolimatta.

Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskulmasta; toimiva käyttötarkoitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata. Investointien suunnittelussa tulisi siirtyä rullaavaan palveluverkkosuunnitteluun.

Nykyajan valitettava trendi on tuhotyöt ja ilkkivalta. Palveluverkon rakennuksien tulee kestää ilkkivaltaa ja vahingontekoa mahdollisimman hyvin. Rakennuksissa tulee olla ajanmukaiset valvontajärjestelmät.

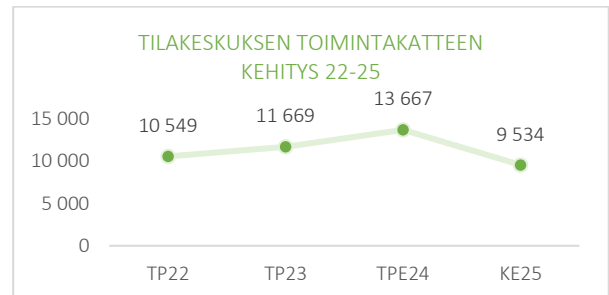
Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten; hallinto, varhaiskasvatus- ja opetustoiminta.

Sisäilmaongelmat ovat vakava haitta ja riski kiinteistöaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä oikeiden rakennustapojen lisäksi avainasemassa on riittävät resurssit ylläpitotoimintaan käyttäjien omien toimien lisäksi. Väis-

tötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoa. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin.

Muutoksiin tilatarpeissa auttaa mm. riittävä tonttivaranto tiloille, toisin sanoen jokaisessa taajamassa tulisi olla tyhjä tontti päiväkodille ja koululle, johon voidaan sijoittaa tilaelementtirakennus tukemaan tilatarpeiden muutoksia. Oikeaan käyttötarkoitukseen kaavoitettu vapaa tontti mahdollistaa laajan pelivaran vuokrasopimusten säätelyssä, joka alentaa kiinteistönpidon kustannuksia ja auttaa optimoimaan kustannuksia.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	KEHYS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	54	51	44	45
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	25 149	26 819	29 828	27 860
Toimintatuotot yhteensä	25 203	26 870	29 872	27 905
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 926	-2 004	-2 081	-2 185
Palvelujen ostot	-4 006	-4 539	-4 501	-4 545
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 437	-5 107	-5 423	-5 147
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-3 286	-3 550	-4 200	-6 493
Toimintakulut yhteensä	-14 654	-15 200	-16 205	-18 371
Toimintakate	10 549	11 669	13 667	9 534

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Henkilöstömäärä, htv	40	41	42
Kulut e/hum2/v	85,5	90,5	100

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

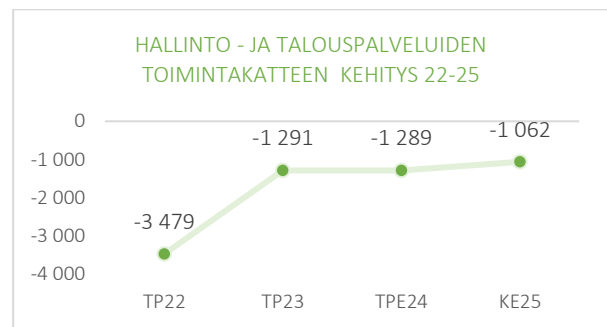
Tulosalueen tehtäviä ovat: rakennusvalvontaviranomaistehtävien lisäksi toimialan lautakuntien ja johtokunnan hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asiakirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; ostolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu.

Tulosalueelle sisältyy myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet.

ARVIO HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Toiminta pysyy pääsääntöisesti ennallaan. Sähköisten palvelujen lisäämiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen koko toimialalla pyritään panostamaan.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	KEHYS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	165	170	169	171
Maksutuotot	970	511	717	917
Tuet ja avustukset	30	41	43	43
Muut toimintatuotot	13	13	13	13
Toimintatuotot yhteensä	1 178	735	941	1 143
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-877	-869	-939	-908
Palvelujen ostot	-3 646	-1 035	-1 142	-1 181
Aineet, tarv. ja tavarat	-7	-6	-7	-7
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-126	-117	-143	-109
Toimintakulut yhteensä	-4 656	-2 026	-2 231	-2 205
Toimintakate	-3 479	-1 291	-1 289	-1 062

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Henkilöstömäärä, htv	17	17	17
Rakennusluvut, kpl	218	220	220
Tarkastukset, kpl	1 836	1 600	1 500

MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS

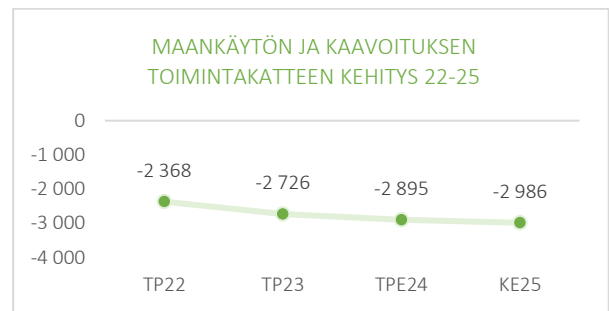
Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittämisen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus sekä kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonnasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asema- ja yleiskaava, poikkeamispäätökset ja maisematuuluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttituotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

ARVIO MAANKÄYTTÖN JA KAAVOITUKSEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Tulosalueen toiminnan volyyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä muussa tulosalueen toiminnassa. Lakisääteiset nykyiset tehtävät säilyvät ja uusien lakien myötä lisääntyvät. Uusien lakisääteisten tehtävien ja volyymin kasvun myötä tulee esiin resurssien lisästarpeet.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP2023	TPE 2024	KEHYS 2025
Toimintatuotot				
Myyntituotot	231	190	177	177
Maksutuotot	125	75	103	103
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	59	77	61	61
Toimintatuotot yhteensä	414	342	341	341
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 778	-1 941	-2 003	-2 084
Palvelujen ostot	-423	-457	-518	-507
Aineet, tarv. ja tavarat	-26	-27	-25	-25
Avustukset	-418	-454	-480	-460
Muut toimintakulut	-137	-189	-209	-250
Toimintakulut yhteensä	-2 782	-3 068	-3 236	-3 327
Toimintakate	-2 368	-2 726	-2 895	-2 986

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Henkilöstömäärä, htv	34	34	34
Asemakaavoitus kulut e/asukas	13,9	13,6	14,9
Kiinteistö ja mittaus e/asukas	33,1	34,7	34,4
Maankäyttö e/asukas	9,5	8,7	8,8
Yleiskaavoitus e/asukas	9,6	10,7	11,6

2.4 Aleksia liikelaitoksen palvelutuotantokortti

Aleksia on Nurmijärven kunnan sisäinen liikelaitos, joka tarjoaa ruoka- ja siivouspalveluja pääasiassa Nurmijärven kunnan toimialoille. Aleksialaisia työskentelee noin 80 toimipisteessä.

Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut asiakaslähtöisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti kannattavasti.

Aleksian pääasiallisena asiakkaana ovat kunnan toimialat, joista sivistys- ja hyvinvointitoimiala on suurin asiakas kouluineen ja päiväkotineen. Ympäristötoimialalle myydään siivouspalveluja.

Palveluja myydään vähäisessä määrin ulkoiselle asiakkaalle. Palveluja voidaan myydä ulkoisille asiakkaille korkeintaan sen verran, ettei synny kuntalain mukaista yhtiöttämisvelvollisuutta.

ARVIO ALEKSIAN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2025-2027

Valtuusto teki alkuvuonna 2024 päätöksen, että liikelaitos jatkaa toimintaansa eikä ruoka- ja siivouspalveluja ulkoisteta.

Kunnan talouden kiristyminen asettaa myös Aleksialle tavoitteita toiminnan edelleen kehittämiseksi ja tiukkaa talouden seuranta. Inflaatio ja sisäisten palvelujen hintojen nousu asettavat haasteensa talouden sopeuttamiseen.

Palvelujen sisältöä tarkastellaan yhdessä tilaaja-asiakkaiden kanssa ja tarvittaessa tehdään tarkennuksia sekä muutoksia.

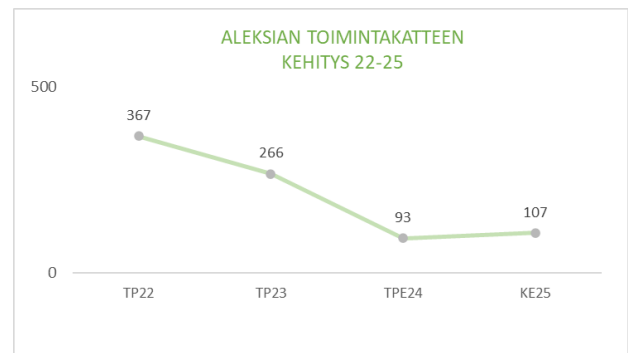
Palvelua kehitetään erityisesti koulujen ja päiväkotien asiakkaille. Kehittäminen tapahtuu vuorovaikutuksessa asiakkaiden kanssa. Koulujen oppilastoimikuntien vaikutusmahdollisuuksia kouluruokailuun lisätään. Hävikin minimoimiseksi yhteistyötä tiivistetään koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa, sovitaan toimintamalleja ja seurataan niiden toteutumista

Palveluverkkoratkaisut vaikuttavat myös Aleksian palveluihin. Palvelut sopeutetaan asiakkaan toiminnan ja tarpeen mukaan mm. väistötiloissa sekä uusien tilojen käyttöönoton yhteydessä.

Selvitetään tekoälyn hyödyntämistä ruokapalvelussa ja siivouspalveluissa robotiikan käyttöönottoa uusissa rakennuksissa.

Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus on haasteena. Oppisopimuskoulutus jatkuu, jolloin henkilöstöä koulutetaan hallitsemaan sekä ruoka- että siivouspalvelujen tehtäviä. Opastuksen ja perehdyttämisen kehittäminen, jolloin kohderyhmänä ovat vieraskieliset työntekijät.

Tuloslaskelma 1000€	TP22	TP23	TPE24	KE25
Toimintatuotot				
Myyntituotot	9 974	9 257	9 472	9 412
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	133	104	0	49
Muut toimintatuotot	129	73	124	59
Toimintatuotot yhteensä	10 236	9 434	9 595	9 520
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-5 437	-4 988	-5 144	-5 147
Palvelujen ostot	-1 101	-1 017	-1 006	-1 066
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 290	-2 248	-2 299	-2 173
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 041	-915	-1 054	-1 027
Toimintakulut yhteensä	-9 869	-9 169	-9 502	-9 413
Toimintakate	367	266	93	107

YHTENVELOTO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- hävikin hallinta yhdessä koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelujen kanssa
- Palvelujen tarkastelu ja toiminnan sopeuttamien vastaamaan asiakkaan palvelutarvetta

LIIKELAITOKSEN PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Henkilömäärä (HTV1)	140,8	150	150
siivottava pinta-ala (m ²), oma siivous	88 940	90 169	90 372
siivouspalvelu e/m ² /v, oma siivous	22,09	25,93	26,9
ruokapalvelun tuotteet	2 201 945	2 155 854	2 096 754
e/ateria	3,21	3,32	3,36

2.5 Nurmijärven Vesi liikelaitoksen palvelutuotantokortti

Vesi –liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta.

ARVIO NURMIJÄRVEN VEDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2025-2027

Vedenkäyttö aleni vuonna 2023 vuodesta 2022. Vuoden 2025 osalta vedenkäytön ennustetaan palautuvan vuoden 2022 (1770 000 m³) tasolle.

Teilinummen tekopohjavesilaitos valmistui tuotantokäyttöön kevään 2024 aikana. Teilinummen tekopohjavesilaitoksella turvataan riittävä laadukkaan talousveden saanti pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi vedentuotanto jatkuu nykyisillä pohjavesilaitoksilla, joista pienimmät siirtyivät varavedenottamoiksi.

Jätevedenkäsittely jatkuu nykyisillä jätevedenpuhdistamoilla.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamisen esisuunnitelma valmistui vuonna 2019. Aluehallintovirasto on myöntänyt 30.11.2023 ympäristölupa Dnro ESAVI/22688/2021 kirkonkylän jätevedenpuhdistamolle ja ympäristölupa on saanut lainvoiman 08.01.2024. Veden johtokunta päätti 17.01.2024 kokouksessaan rakentaa uudelleen kirkonkylän jätevedenpuhdistamon. Veden johtokunnan päätös on saanut lainvoiman 16.04.2024. Valitun vaihtoehdon suunnittelu aloitetaan syksyllä 2024 ja rakennustyöt alkanevat vuonna 2026.

Merkittävin investointi vedenjakelun puolella on Klaukkalaan vuosina 2025–2026 rakennettava uusi, merkittävästi nykyistä isompi vesitorni. Investointikauden loppupuolella aloitetaan myös Rajamäen uuden vesitornin suunnittelu.

Kirkonkylä-Klaukkala välisen päävesijohdon yleissuunnittelu on valmistunut ja toteutus suunnittelu valmistuu alkuvuodesta 2025, jonka jälkeen rakentaminen on aikataulutettu vuosille 2025–2027.

Verkoston mittarointia tehostetaan aluemittauskaivojen rakentamisella sekä asteittaisella siirtymisellä veden etäluentaasiakkaiden vesimittareiden osalta.

Uusien verkostojen rakentamista ja verkostosaneerauksia sekä tuotantolaitosten uudisrakentamista ja perusparannuksia tehdään rakentamishjelman mukaisesti.

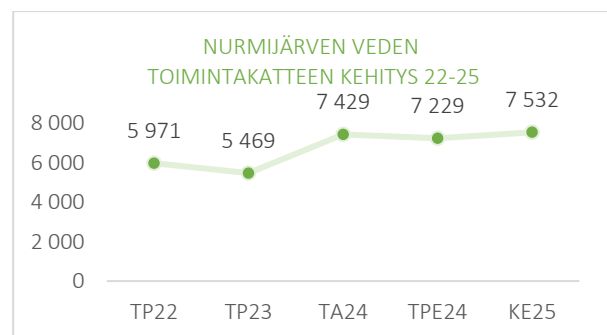
Verkoston ja laitosten kunnossapitoa tehostetaan. Asiakaspalvelu jatkuu nykyisellä toimintatavalla. Asiakastytyväisyys tutkimus tehdään vuosittain.

Anora oy:n (Altia oy) ja Nurmijärven Veden nykyinen teollisuusjätevesisopimus irtisanottiin päättyväksi 30.6.2021 ja kolmen vuoden mittainen irtisanomisaika on käynnistynyt, jolloin vanha sopimus päättyy 30.6.2024. Uuden teollisuusjätevesisopimuksen neuvottelut ovat edenneet ja uusi sopimus allekirjoitettaneen kesällä 2024.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain hulevesiä koskevat säännökset muuttuivat 1.9.2014. Lainsäädännön uudistuksen myötä hulevesien hallinta ei enää sisälly vesihuoltoon, vaan hulevesien vastuuasiat on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslain puolelle. Muutosten myötä kokonaisvastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä on kunnalla.

Nurmijärvellä suunnitelmassa on reagoida lainsäädännön muutokseen siirtämällä hulevesiverkosto vesihuoltolaitokselta kunnalle mahdollisesti 1.1.2025 tai 1.1.2026 alkaen, jolloin kunta vastaisi kokonaisuudessaan hulevesien hallinnasta ja siihen liittyvistä järjestelmistä. Jatkossa Nurmijärven Vesi -liikelaitos avustaisi kuntaa tässä työssä tarvittavin osin palvelusopimuksen mukaisesti.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024	kehys 2025
Toimintatuotot					
Myyntituotot	10 739	10 371	12 854	12 654	13 280
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	23	14	10	0	10
Muut toimintatuotot	461	452	156	166	8
Toimintatuotot yhteensä	11 223	10 836	13 020	12 820	13 298
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1463	-1505	-1554	-1554	-1627
Palvelujen ostot	-2 004	-2 134	-2 253	-2 253	-2 307
Aineet, tarv. ja tavarat	-1535	-1420	-1603	-1603	-1648
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-250	-308	-175	-175	-184
Toimintakulut yhteensä	-5 251	-5 367	-5 591	-5 591	-5 766
Toimintakate	5 971	5 469	7 429	7 229	7 532

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaaminen
- Teilinummen tekopohjavesilaitoksen valmistuminen
- Hulevesiverkoston siirtyminen kunnalle

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2023	TPE2024	KEHYS2025
Henkilöstömäärä, HTV	22,2	23,5	24,5
Veden myynti, 1 000 m ³	1 724	1 770	1 770
Laskutettu jätevesi, 1 000 m ³	1 957	2 070	2 070

LIKELAITOKSEN INVESTOINNIT 2025-2027

Investointikohde	KEHYS25	KEHYS26	KEHYS27
Vesilaitoksen investoinnit	11 100	15 550	13 345

TALOUSARVIOKEHYS 2025

3. Talousarviokehys 2025

3.1 Talousarvion valmisteluprosessi ja aikataulutus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Nurmijärven kunnan talousarviokehysten ja talousarvion valmistelu-aikataulu.

Vuosittaisen talousarviovalmistelun käynnistämiseksi kunnanhallitus hyväksyy kunnan hallintosäännön 64 §:n mukaisesti talousarvion suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Talousarviokehysten kokoamista varten annetaan ohjeet kehusehdotuksen laatimisesta ja sisäisten erien arvioinnista toimialoille ja liikelaitoksille sekä sovitaan toimiala-/liikelaitoskohtaisista kehysneuvotteista. Ohjeiden pohjana toimivat kunnan taloudelliset lähtökohdat.

Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten jälkeen sovitaan ehdotusten mukaiset käyttötalouden nettomenot, kunnan tulorahoitus ja arvioidut investointimenot yhteen ja muodostetaan kokonaiskuva kunnan taloudesta talousarviovuodelle. Tarkastelussa huomioidaan toimenpideohjelmien tms. (esim. NUUKA-ohjelma) asettamat reunaehdot, joiden pohjalta lähdetään tekemään mahdollisia tasapainotuksia.

Tämän jälkeen muodostetaan viranhaltijatyönä kunnanhallitukselle esitettävä tasapainotettu talousarviokehys. Kehyksen hyväksymisen jälkeen varsinainen budjetointi käynnistyy ja eri budjetointivaiheet talennetaan järjestelmään alla esitettyjen vaiheistuksien mukaan. Vaiheistuksissa on kuvattu sitä, missä eri toimielimissä talousarviota käsitellään ja tehdään mahdollisia muutoksia.

Talousarvion- ja suunnitelman valmistelu käynnistyy helmikuussa ja päättyy marraskuussa, jolloin valtuusto on hyväksynyt talousarvion ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Vuoden 2025 talousarviovalmistelu on vaiheistettu kuluvana vuonna seuraavalla tavalla:

1. Toimialojen/liikelaitosten kehysperusteiset talousarvioesitykset (annetaan 2.9.2024 mennessä)
2. Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitys (3.9.-18.9.2024)
3. Kunnanjohtajan talousarvioesitys (18.9.-16.10.2024)
4. Kunnanhallituksen talousarvioesitys (21.10.-12.11.2024)
5. Valtuuston talousarvio (13.11.-30.11.2024)

3.2 Talouskatsaus

Suomen talous supistui vuonna 2023 prosenttia ja kasvun odotetaan pysähtyvän vuonna 2024. Taantuma on alkanut jo aiemmin ja on syvempi kuin aiemmin on arvioitu. Inflaation hidastuminen, korkojen kääntymisen laskuun sekä tulojen kasvun odotetaan parantavan kotitalouksien ostovoimaa. Talouden odotetaan kääntyvän kasvuun ja BKT:n ennakoidaan kasvavan 1,6 % vuonna 2025 ja 1,5 % vuonna 2026.

Maailmantalouden näkymät ovat kohentumassa ja kasvu on 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja 3,0 prosenttia vuonna 2025. Olemassa olevaan ennusteeseen liittyy kuitenkin epävarmuutta erityisesti maailmantalouden kehityksen osalta, jossa on edelleen paljon riskitekijöitä sekä menneiden kriisien ja poikkeuksellisten suurten talouspoliittisten toimien vaikutuksiin, että geopolitiikkaan ja ympäristöön liittyvien negatiivisten riskien toteutumiseen.

Julkisen talous on kaukana tasapainosta, mutta alijäämä kohenee ennustejakson loppua kohden. Julkisen talouden rahoitusasema heikkeni vuonna 2023 hetkellisen paranemisen jälkeen alijäämän asettuessa 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen eli noin 7,0 miljardiin euroon. Hallituksen päättämät sopeustoimet kohentavat julkisen talouden tilannetta, mutta ne eivät riitä suunnan kääntämiseen vielä tänä vuonna. Ilman lisätoimia julkisen talouden rahoitusasema jäisi ennustekaudella hyvin heikoksi ja olisi usean vuoden ajan yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hallituksen riihessä päättämien toimien seurauksena alijäämä on vuodesta 2025 alkaen alle 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen ja velkasuhteen kasvu hidastuu sen jäädessä alle 85 prosentin vuonna 2028.

Kuntahallinnon rahoitusasema heikkeni vuonna 2023 lähes 1,4 miljardia euroa alijäämäiseksi. Kuntien kuluun vuoden talousnäkökuvat ovat myös heikentyneet nopeasti useiden eri syiden vuoksi. Näkymiä ovat heikentäneet muun muassa taloustaantuma, joka pienentää kuntien yhteisverotuloja ja kasvattaa kuntien rahoittamia työmarkkinatuen menoja sekä palkankorotukset, hinta- ja korkotason nousu ja investointipaineet. Sote-siirtolaskelmien tarkentumisesta aiheutuneet takaisinperinnät pienentävät myös kuntien tuloja 2025-2027. Sote-uudistuksessa eletään yhä siirtävävaihetta, sillä hyvinvointialueet tekevät päätöksiä palveluverkostaan. Voimaannapolain mukainen 3+1-vuoden pakkovuokra-aika päättyy ja osa kuntien omistukseen jääneistä, soten ja pelastustoimen käytössä olleista kiinteistöistä jää tyhjilleen 2026 ja 2027 alkaen ja tämä nk. ”kiinteistötsunami” tulee näkymään kunnissa menoina ja tulojen menetyksinä hyvin vaihtelevilla tavoilla. Kuntahallinnossa tapahtuu myös merkittävä rakenteellinen uudistus, kun työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle vuonna 2025.

Lähteet: VM31/2024: Taloudellinen katsaus kevät 2024, Kuntaliiton pääekonomistin palsta 10.6.2024: Kuntien heikon talousnäkökuvan taustalla useita eri syitä

Taloudellisen katsauksen keskeisiä tunnuslukuja

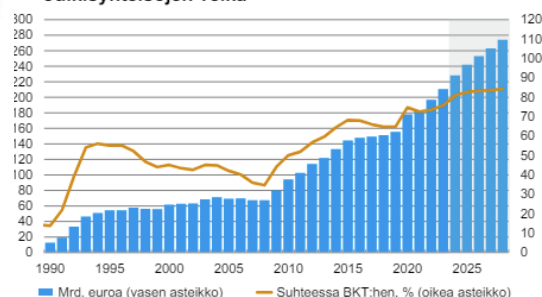
%	2023	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**
BKT markkinahintaan, määrän muutos	-1,0	0,0	1,6	1,5	1,3	1,1
Yksityinen kulutus, muutos	0,4	0,6	1,6	1,5	1,5	1,4
Inflaatio	6,3	1,9	1,3	1,4	1,8	2,0
Työttömyysaste	7,2	7,4	7,2	6,7	6,3	6,2
Työllisyysaste	73,6	73,2	73,6	74,5	75,3	76,1
% BKT:sta						
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto ¹	-2,5	-3,5	-2,8	-2,2	-1,9	-1,7
Valtio	-3,0	-3,2	-3,2	-2,7	-2,5	-2,2
Kuntahallinto	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,7	-0,6
Hyvinvointialueet	-0,6	-0,6	-0,1	-0,1	-0,2	-0,4
Sosiaaliturvarahastot	1,5	0,7	1,1	1,2	1,4	1,5
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä	-1,4	-2,1	-1,9	-1,8	-1,7	-1,8
Julkisyhteisöjen EDP-velka	75,8	80,9	82,8	83,4	83,7	84,4
Valtionvelka ²	56,3	59,9	61,4	61,8	62,0	62,1

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut sisältävät puolustusvoimien hävittäjäkannat vuodesta 2025 alkaen.

² Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka.

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

Julkisyhteisöjen velka

Lähde: Tilastokeskus, VM

3.3 Talousarvion 2025 valmistelun lähtökohdat Nurmijärvellä

Nurmijärven kunnan talouden ennuste näyttäyty edelleen haastavana kuluvaan vuosikymmenen osalta talouden tasapainottamistoimenpiteistä ja veroprosentin korottamisesta huolimatta. Kunnan velkaantumisen saatiin katkaistua vuonna 2023 poikkeuksellisten kertaerien (Keskon tonttikauppa ja ns. verohännät) ansiosta, mutta kunnan päivitetty investointisuunnitelma ja tulorahoituksen heikentyneet ennusteet kääntävät velkaantumisen aikaisempia ennusteita jyrkemmälle uralle. Vuoden 2025 ennakoidaan olevan alijäämäinen, jonka jälkeen vuosien 2026-2028 arvioidaan kääntyvän ylijäämäisiksi Sudentullin työpaikka-alueen luovutusvoittojen ansiosta, mutta näitä seuraavat vuodet kääntyvät alijäämäisiksi investointien korkokulujen rasittaessa kunnan taloutta. Päivitetty investointisuunnitelma on kasvanut yli 40 milj. euroa vuosille 2025-2030 verrattuna vuoden 2024 investointisuunnitelmaan. Tämä uhkaa kasvattaa kunnan lainakannan yli 400 milj. euron vuosikymmenen loppuun mennessä. Lainakannan kasvun hillintä investointien priorisoimisen kautta sekä kunnan tulorahoituspuhjan vahvistaminen on kunnan talouden näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää. Kunnan palveluverkkoon tehtävät investoinnit tulisi toteuttaa toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla, jotta tuleville vuosille jäisi taloudellista liikkumavaraa, eikä kunta joutuisi investointien toteutuksen laajuuden vuoksi sopeuttamaan kuntalaisten palveluista.

Kunnan taloutta heikentävät erityisesti palvelutuotannon menojen kasvu sekä suuret investoinnit, kun kunta tulevina vuosina investoi koulu- ja päiväkotiverkkoon. Taloutta heikentää myös tulorahoituksen vaimea kehitys, joka johtuu osaltaan vallitsevista kansantalouden näkymistä ja niiden vaikutuksista verotuloihin. Myös valtionosuusrahoituksen näkymät ovat vaimeat ja niihin liittyy huomattavaa epävarmuutta hallituksen säästötoimenpiteistä sekä TE-uudistuksen rahoituksen tasosta johtuen. Kunnan tulorahoituksen kehitys on jäänyt käyttö- ja investointitalouden kasvusta, joka osaltaan on syventänyt ja tulee syventämään kunnan kokonaistalouden rahoitusvajetta. Rahoitusvajeen kasvu on osaltaan johtanut velkaantumisen kroonistumiseen. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä kertynyttä rahoitusvajetta oli muodostunut edelliseltä viideltä vuodelta noin 8,3 milj. euroa, vaikka taustalla on ollut taloudellisesti hyviä vuosia. Rahoitusvaje tulee tulevina vuosina kasvamaan huomattavasti.

Kunta-alan palkkatkaisuun vaikutukset, inflaation myötä kasvaneet hinnat sekä korkotason nousu tulevat haastamaan kunnan käyttötalouden suunnittelua. Nurmijärvellä menojen kasvattavat myös palvelutarpeiden nousu, sisäilmaongelmista aiheutuvat korjaukset, purkukulut ja väistötilakustannukset. Oman haasteensa talouden suunnittelulle tuovat TE-palvelujen järjestämistä vastaavien siirtyminen kunnille ja suhdanteiden vaikutukset työllisydenhoitoon. Rakentamiskustannusten osalta suhdanne on kunnalle ainakin toistaiseksi suotuisa, mutta tilanne voi myös muuttua nopeasti. Myös huollettavien asemakaava-alueiden yleinen rakentaminen ja katuverkoston laajentuminen johtavat osaltaan ylläpitomenojen kasvuun.

Talousarviokehitys 2025 on laadittu siten, että siinä on otettu huomioon kunta-alan palkkatkaisuun vaikutukset, yleinen hintatason muutos ja niiden vaikutukset mm. kiinteistöjen ylläpitokustannuksiin ja sitä kautta sisäisiin vuokriin. Kunnan käyttötalouden kasvu on pyritty rajaamaan 1,5 prosenttiin, mutta TE-palvelujen uusien kustannusten vuoksi kasvu on 6,3 prosenttia. Suunnitelmavuosille 2026 ja 2027 on kasvupaineita erityisesti väistötilakustannuksista johtuen, mutta kasvu pyritään pitämään aisoissa käytettävissä olevilla keinoilla ja sopeutustoimilla. Talousarviokehityksessä tilikauden tulosennuste on 3,8 milj. euroa negatiivinen ja kokonaistalouden rahoitusvaje (=toiminnan ja investointien rahavirta) asettuu -19,7 milj. euroon. Toimialojen kehitykset sisältävät kestävä kasvun NUUKA-ohjelman sopeutustoimenpiteet niiltä osin, kun niistä on tehty päätökset.

Talousarviokehitykseen sisältyy vielä epävarmuustekijöitä sekä talousarviovuodelle 2025, että suunnitelmavuosille 2026 ja 2027. Merkittävimpiä tekijöitä ovat tulorahoituksen ja TE-palvelujen lopullinen taso ja kehitys suunnitelmavuosille, investointien toteutuslaajuus ja niiden vaikutukset rahoituskustannuksiin sekä yleinen hintatason kehittyminen.

3.4 Talousarviokehys 2025

Talousarviokehys vuodelle 2025 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Käyttötalouden kehys on annettu toimiala- ja liikelaitostasolla nettomääräisenä (=toimintakate). Enimmäisinvestoinnit on kehyksessä määriteltä bruttomääräisenä. Investointikehys vuodelle 2025 on 42,9 milj. euroa.

Talousarviokehysten asettamisessa on huomioitu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden rinnalla vuoden 2024 talousarvio sekä vuoden 2024 tilinpäätösennuste. Kehysvalmistelun lähtökohtana on käyttötaloudessa ollut vuoden 2024 talousarvio ja vuoden 2024 talousarvioon tehdyt muutokset (uudet vakanssit, pysyvät määrärahojen muutokset osavuositarkastuksissa). Tämän lisäksi toimialoja ja liikelaitoksia on ohjeistettu huomioimaan keskeisiä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia, joita lähtöpohjana ollut vuoden 2024 talousarvio ja vuoden 2024 tilinpäätösennuste eivät sisällä.

Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten pohjalta on käyty neuvottelut toimialoittain, jonka jälkeen kehykseen on tehty sopeutuksia 1,3 milj. euron edestä. Merkittävimpiä muutoksia toimialojen kehyksissä on TE-palvelujen kustannukset ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu (4,5 milj. euroa), kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset, joka on kuntatasoisesti noin 1,8 milj. euroa sivukuluineen (sisältää vuodelta 2024 siirtyvän 5 kuukauden palkkakustannuksen ja vuoden 2025 korotukset), väistöilakustannukset sekä ostopalvelujen indeksikorotukset. Kuntatasoisen kehyksen toimintakate on noin 121,4 milj. euroa, joka on 7,2 milj. euroa (6,3 %) kuluvan vuoden talousarviota heikompi.

Tuloissa merkittävimpiä muutoksia vuoteen 2024 verrattuna on sisäisten vuokratuottojen ja hankerahoituksen pienentyminen. Olennaisia muutoksia toimintatuotoissa ja -kuluissa on eritelty tarkemmin toimiala- ja liikelaitoskohtaisissa kehyslaskelmissa.

Sote-uudistuksen vuoksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä myös uudistetaan rahoituksen siirron myötä. Sote-uudistuksesta aiheutuvia suuria taloudellisia vaikutuksia kohtuullistetaan ja valtionosuusjärjestelmän uudistukseen on sisällytetty tasauselementtejä, joilla pyritään hallitsemaan ja rajaamaan kuntakohtaisia muutoksia. Kuntakohtaisia muutoksia loivennetaan muutosrajoittimella ja järjestelmämuutoksen tasauksella. Näiden lisäksi uutena elementtinä valtionosuusjärjestelmään on tullut TE-palvelujen rahoitus. Valtionosuuksien taso vuodelle 2025 on 30,8 milj. euroa, joka on lähes samansuuruisen kuin vuonna 2024. Uutena valtionosuuselementtinä olevan TE-rahoituksen osuus on yhteensä 4,4 milj. euroa, josta 1,1 milj. euroa on työttömyysetuuskulujen kasvuun.

Kehyksen vuoden 2025 verotuloarvio perustuu Kuntaliiton 5/2024 veroennustekehikkoon. Vuonna 2025 verotulot asettuvat ensimmäistä kertaa sote-uudistuksen jälkeiselle normaalille uralle, kun ns. verohäntä poistui vuoden 2024 aikana. Kunnallisveroon ei esitetä talousarviokehyksessä muutoksia. Kiinteistöveroprosenttien oletetaan kehyksessä säilyvän muuten kuluvan vuoden tasossa, mutta voimalaitoksille esitetään säädettävän oma kiinteistöveroprosentti. Voimalaitosten kiinteistöveroprosenttia voidaan soveltaa, jos voimalaitoksen nimellisteho ylittää 10 megavoltttiampeeria tai, jos useampi voimalaitos on kytketty sähkömarkkinalain (588/2013) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettuun jakeluverkkoon tai pykälän 3 kohdassa tarkoitettuun suurjännitteiseen jakeluverkkoon taikka 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kantaverkkoon yhteisen liittymispisteen kautta siten, että niiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 10 megavoltttiampeeria. Kunnassa ei ole tällä hetkellä tämän määritelmän mukaisia voimalaitoksia. Kunnallisverotulojen osalta kuva tarkentuu vielä syksyn aikana, kun vuoden 2023 valmistuvasta verotuksesta saadaan ensimmäiset ennakkotiedot. Kehyksessä kunnallisverotulojen arvioidaan kasvavan kuluvan vuoden talousarviosta noin 4,6 milj. euroa (5,2 %) ja vuoden 2023 tilinpäätöstasosta noin 1,5 milj. euroa (1,6 %). Verotulojen kasvun tulisi jatkua tulevaisuudessa huomattavasti aiempaa suuremmalla tasolla, jotta tulo-rahoitus pysyisi palvelutuotannon kustannuskehityksen perässä. Kokonaisuudessaan verotulojen ennakoidaan kasvavan vuoden 2024 talousarvioon nähden 3,6 prosenttia, mutta samalla palvelutuotannon nettomenot kasvavat 6,3 prosenttia.

Valtionosuuksien arvioidaan pienentyvän kuluvan vuoden talousarvioon nähden 1,7 milj. euroa (-5,2 %). Vuoteen 2023 nähden valtionosuudet ovat kehyksessä 0,7 milj. euroa (-2,2 %) pienemmät.

Rahoituserien on kehityksessä arvioitu toteutuvan huomattavasti vuoden 2024 talousarviota heikompina. Kehitykseen vaikuttaa erityisesti korkoympäristön näkymät ja velkaantumisen vuoksi kasvavat korkokustannukset, joiden ennakoitaan kasvavan 1,2 milj. euroa vuoden 2024 talousarvioon nähden. Nurmijärven Sähkön maksaman osingon ennakoitaan pysyvän aiemmalla tasolla. Kehyksen arvioituissa korkokustannuksissa on viimeisimpien markkinaennusteiden valossa nousupainetta.

Kunnan vuosikate asettuu kehityksessä 21,7 milj. euroon. Vuosikatteella kyetään rahoittamaan investoinneista noin 50,6 prosenttia, jonka perusteella nettolainanoton arvioidaan asettuvan 19,8 milj. euroon. Kunnan lainakannan arvioidaan nousevan 228,3 milj. euroon vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tuloslaskelmaosa

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2022	TP 2023	TA2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP 23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24-KE25	Muutos % TA24-KE25
Toimintatuotot	68 320	78 515	70 312	69 817	68 510	-10 005	-12,7 %	-1 802	-2,6 %
Valmistus omaan käyttöön	1 861	538	1 150	1 150	1 500	962	178,9 %	350	30,4 %
Toimintakulut	-310 723	-176 019	-185 647	-185 829	-191 358	-15 339	8,7 %	-5 711	3,1 %
Toimintakate	-240 542	-96 966	-114 185	-114 862	-121 348	-24 382	25,1 %	-7 163	6,3 %
Verotulot	222 582	115 208	110 900	108 200	114 900	-308	-0,3 %	4 000	3,6 %
<i>Kunnallisvero</i>	196 530	92 195	89 100	86 700	93 700	1 505	1,6 %	4 600	5,2 %
<i>Kiinteistövero</i>	12 667	13 631	13 650	14 400	14 400	769	5,6 %	750	5,5 %
<i>Yhteisövero</i>	13 385	9 382	8 150	7 100	6 800	-2 582	-27,5 %	-1 350	-16,6 %
Valtionosuudet	45 725	31 507	32 520	30 835	30 828	-679	-2,2 %	-1 692	-5,2 %
<i>VM vos</i>	52 302	39 039	39 899	39 074	39 067	28	0,1 %	-832	-2,1 %
<i>OKM vos</i>	-6 577	-7 532	-7 379	-8 239	-8 239	-707	9,4 %	-860	11,7 %
Verorahoitus	268 307	146 715	143 420	139 035	145 728	-987	-0,7 %	2 308	1,6 %
Rahoituserät, netto	1 415	-287	-1 056	-441	-2 678	-2 391	834,6 %	-1 622	153,6 %
<i>Korkotuotot</i>	121	215	75	75	0	-215	-100,0 %	-75	-100,0 %
<i>Muut rahoitustuotot</i>	2 778	2 961	2 472	3 972	2 484	-477	-16,1 %	12	0,5 %
<i>Korkokulut</i>	-843	-3 264	-3 941	-4 326	-5 100	-1 836	56,2 %	-1 159	29,4 %
<i>Muut rahoituskulut</i>	-642	-199	338	-162	-162	37	-18,5 %	-500	-147,9 %
Vuosikate	29 179	49 462	28 179	23 732	21 702	-27 760	-56,1 %	-6 477	-23,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-20 779	-25 761	-24 456	-24 433	-25 500	261	-1,0 %	-1 044	4,3 %
Satunnaiset erät	0	-225	0	0	0	225	-100,0 %	0	
Tilikauden tulos	8 400	23 476	3 723	-701	-3 798	-27 274	-116,2 %	-7 521	-202,0 %
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	0	-13	-100,0 %	-13	-100,0 %
Varausten lisäys/vähennys	-5 000	-8 000	0	0	0	8 000	-100,0 %	0	
Ylijäämä/alijäämä	3 413	15 489	3 735	-688	-3 798	-19 287	-124,5 %	-7 533	-201,7 %
Asukasmäärä	44 437	44 773	45 417	45 417	45 831				
Toimintakate € / Asukas	5 413	2 166	2 514	2 529	2 648				
Verorahoitus € / asukas	41 119	53 196	44 110	42 783	43 396				
Vuosikate € / asukas	657	1 105	620	523	474				

Rahoitusosa

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2022	TP 2023	TA2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025
Vuosikate	29 179	49 056	28 179	23 732	21 702
Tulorahoituksen korjauserät	-4 618	-14 331	-2 740	-2 740	-3 500
Satunnaiset erät, netto	0	-225	0	0	0
Toiminnan rahavirta	24 562	34 500	25 439	20 992	18 202
Investointimenot	-40 485	-36 049	-39 275	-39 345	-42 910
Rah.osuudet investointimenoihin	2 641	1 023	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 122	23 587	4 240	2 853	5 000
Investointien rahavirta	-30 723	-11 439	-35 035	-36 492	-37 910
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 161	23 061	-9 596	-15 500	-19 708
Lainakannan muutokset	10 656	-33 725	9 400	14 300	19 800
Lainojen lisäys	43 000	-17 604	25 500	30 400	62 250
Lainojen vähennys	-32 344	-16 121	-16 100	-16 100	-42 450
Lainakanta	227 920	194 195	206 200	208 495	228 295

Käyttötalousosa

KOKO KUNTA SIS.LL	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24 -KE25	Muutos % TA24 -KE25
Toimintatuotot	68 168 312	78 515 000	70 311 996	69 817 037	68 510 315	-10 004 684	-14,68 %	-1 801 681	-2,6 %
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	537 860	1 150 000	1 150 000	1 500 000	962 140	178,88 %	350 000	30,4 %
Toimintakulut	-171 286 878	-176 018 549	-185 646 837	-185 828 738	-191 357 841	-15 339 293	8,96 %	-5 711 005	3,1 %
Netto	-101 257 627	-96 965 689	-114 184 841	-114 861 701	-121 347 526	-24 381 837	24,1 %	-7 162 686	6,3 %

Konsernipalveluiden toimiala	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24 -KE25	Muutos % TA24 -KE25
Toimintatuotot	2 582 131	2 590 051	2 846 776	2 824 127	2 572 624	-17 427	-0,7 %	-274 152	-9,6 %
Toimintakulut	-13 616 836	-16 308 158	-16 203 001	-16 313 800	-20 413 145	-4 104 987	25,2 %	-4 210 144	26,0 %
Netto	-11 034 706	-13 718 107	-13 356 225	-13 489 673	-17 840 521	-4 122 414	30,1 %	-4 365 747	33,6 %

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24 -KE25	Muutos % TA24 -KE25
Toimintatuotot	7 408 216	7 810 979	6 446 460	6 281 150	5 856 240	-1 954 739	-25,0 %	-590 220	-9,2 %
Toimintakulut	-106 359 848	-111 290 192	-118 539 470	-118 431 570	-117 440 190	-6 149 998	5,5 %	1 099 280	-0,9 %
Netto	-98 951 632	-103 479 213	-112 093 010	-112 150 420	-111 583 950	-8 104 737	7,8 %	509 060	-0,5 %

Ympäristötoimiala	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24 -KE25	Muutos % TA24 -KE25
Toimintatuotot	36 719 165	47 843 295	38 446 756	38 296 756	37 264 018	-10 579 277	-22,1 %	-1 182 738	-3,1 %
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	537 860	1 150 000	1 150 000	1 500 000	962 140	178,9 %	350 000	30,4 %
Toimintakulut	-36 190 120	-33 884 718	-35 861 041	-35 990 041	-38 325 775	-4 441 057	13,1 %	-2 464 734	6,9 %
Netto	2 389 983	14 496 437	3 735 715	3 456 715	438 243	-14 058 194	-97,0 %	-3 297 472	-88,3 %

Nurmijärven vesi -liikelaitos	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24 -KE25	Muutos % TA24 -KE25
Toimintatuotot	11 222 762	10 836 303	13 019 695	12 819 695	13 297 745	2 461 442	22,7 %	278 050	2,1 %
Toimintakulut	-5 251 314	-5 366 934	-5 591 016	-5 591 017	-5 765 909	-398 975	7,4 %	-174 893	3,1 %
Netto	5 971 448	5 469 369	7 428 679	7 228 677	7 531 836	2 062 467	37,7 %	103 157	1,4 %

Aleksia -liikelaitos	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos € TP23-KE25	Muutos % TP23-KE25	Muutos € TA24 -KE25	Muutos % TA24 -KE25
Toimintatuotot	10 236 038	9 434 372	9 552 309	9 595 309	9 519 688	85 316	0,9 %	-32 621	-0,3 %
Toimintakulut	-9 868 759	-9 168 547	-9 452 309	-9 502 309	-9 412 822	-244 275	2,7 %	39 487	-0,4 %
Netto	367 279	265 825	100 000	93 000	106 866	-158 959	-59,8 %	6 866	6,9 %

Tuottojen lisäys "+", tuottojen vähennys "-"
 Menojen lisäys "-", menojen vähennys "+"

	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024 OVK I	Sopeutettu kehys 2025	Muutos TP23 - KE25		Muutos TPE24 - KE25	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	2 090 897	2 043 215	2 209 086	2 209 086	2 290 624	247 409	12,1 %	81 538	3,7 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	#JAKO/0!
Tuet ja avustukset	264 544	404 367	491 090	468 441	47 000	-357 367	-88,4 %	-421 441	-90,0 %
Muut toimintatuotot	226 689	142 469	146 600	146 600	235 000	92 531	64,9 %	88 400	60,3 %
Toimintatuotot yhteensä	2 582 131	2 590 051	2 846 776	2 824 127	2 572 624	-17 427	-0,7 %	-251 503	-8,9 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-4 471 665	-6 386 711	-6 804 235	-6 566 202	-6 621 911	-235 200	3,7 %	-55 709	0,8 %
Palvelujen ostot	-4 691 580	-4 839 303	-5 132 253	-5 178 479	-8 441 972	-3 602 669	74,4 %	-3 263 493	63,0 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-46 563	-100 344	-96 300	-95 679	-84 400	15 944	-15,9 %	11 279	-11,8 %
Avustukset	-3 662 522	-3 612 733	-3 284 000	-3 584 000	-4 580 000	-967 267	26,8 %	-996 000	27,8 %
Muut toimintakulut	-744 507	-1 369 068	-886 213	-889 440	-684 862	684 206	-50,0 %	204 578	-23,0 %
Toimintakulut yhteensä	-13 616 836	-16 308 158	-16 203 001	-16 313 800	-20 413 145	-4 104 987	25,2 %	-4 099 345	25,1 %
Konsernipalvelut									
	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	kehys 2025	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	2 582 131	2 590 051	2 846 776	2 824 127	2 572 624	-17 427	-0,7 %	-251 503	-8,9 %
Toimintakulut	-13 616 836	-16 308 158	-16 203 001	-16 313 800	-20 413 145	-4 104 987	25,2 %	-4 099 345	25,1 %
Netto	-11 034 706	-13 718 107	-13 356 225	-13 489 673	-17 840 521	-4 122 414	30,1 %	-4 350 848	32,3 %

Olenneiset muutokset vuonna 2025 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA24)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Tietohallinnon sisäisen laskutuksen kasvu		64 063	
Tuet ja avustukset			
Vaalit valtion avustus			-140 000
Palkkatuki			-188 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot (sis. NUUKA)			-190 400
Velvoitetyöllistetyt			-388 400
KEVA tasausmaksu		205 300	
Talouspalvelujen keskittäminen		114 000	
Henkilöstöhallinnon keskittäminen		99 800	
Palvelujen ostot			
NUUKA			-103 800
HR-järjestelmät		89 000	
TE-palvelut		3 121 345	
Osuus verotuskustannuksiin		50 000	
MS-lisenssit (E5 security add on)		155 000	
Efecte-palvelunhallinta		20 000	
Nurmijärvi 250v.		40 000	
ePassi		26 000	
Avustukset			
Työmarkkinatuen kuntaosuus		1 370 000	
NUUKA			-65 000
Muut toimintakulut			
Sisäiset vuokratulot			-191 105

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Tuottojen lisäys "+", tuottojen vähennys "-"
Menojen lisäys "+", menojen vähennys "-"

	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	KEHYS 2025	Muutos TP23 - KE25		Muutos TPE24 - KE25	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	1 769 890	1 995 047	2 084 030	1 855 720	1 804 770	-190 277	-9,5 %	-50 950	-2,7 %
Maksutuotot	2 642 443	2 267 893	2 146 350	2 146 350	2 007 190	-260 703	-11,5 %	-139 160	-6,5 %
Tuet ja avustukset	2 604 464	3 234 447	1 916 250	1 979 250	1 610 450	-1 489 997	-46,1 %	-234 800	-11,9 %
Muut toimintatuotot	391 419	313 591	299 830	299 830	299 830	-13 761	-4,4 %	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	7 408 216	7 810 979	6 446 460	6 281 150	5 722 240	-1 954 739	-25,0 %	-424 910	-6,8 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-60 623 589	-63 153 521	-63 218 600	-63 221 410	-64 366 290	-925 769	1,5 %	-857 880	1,4 %
Palvelujen ostot	-21 630 617	-22 757 883	-25 522 670	-25 495 370	-26 391 420	-3 471 537	15,3 %	-734 050	2,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 700 501	-2 524 590	-2 995 140	-2 927 360	-2 891 360	-224 770	8,9 %	178 000	-6,1 %
Avustukset	-4 106 241	-4 085 129	-4 168 450	-4 168 450	-3 869 070	279 559	-6,8 %	362 880	-8,7 %
Muut toimintakulut	-17 298 899	-18 769 068	-22 634 610	-22 618 980	-20 627 550	-1 807 482	9,6 %	2 042 430	-9,0 %
Toimintakulut yhteensä	-106 359 848	-111 290 192	-118 539 470	-118 431 570	-118 145 690	-6 149 998	5,5 %	991 380	-0,8 %

Sivistys- ja
hyvinvointitoimiala

	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	KEHYS 2025	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	7 408 216	7 810 979	6 446 460	6 281 150	5 722 240	-1 954 739	-25,0 %	-424 910	-6,8 %
Toimintakulut	-106 359 848	-111 290 192	-118 539 470	-118 431 570	-118 145 690	-6 149 998	5,5 %	991 380	-0,8 %
Netto	-98 951 632	-103 479 213	-112 093 010	-112 150 420	-112 423 450	-8 104 737	7,8 %	566 470	-0,5 %

Olennaiset muutokset vuonna 2025 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA24)

Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Myyntituotot		-65 000
	Maksutuotot		-141 200
	Tuet ja avustukset		-318 000
	Muut toimintatuotot		
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut	1 877 900	-429 900
	Palvelujen ostot	1 098 700	-266 000
	Aineet, tarv. ja tavarat	100 000	-47 800
	Avustukset	316 000	-609 400
	Muut toimintakulut		-1 979 300

Tuottojen lisäys "+", tuottojen vähennys "-"
Menojen lisäys "+", menojen vähennys "-"

Muutos TP23 - KE25

	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	2 447 045	2 203 358	2 311 740	2 311 740	2 315 700	112 342	5,1 %	3 960	0,2 %
Maksutuotot	1 836 294	2 087 624	1 120 000	870 000	1 130 000	-957 624	-45,9 %	260 000	29,9 %
Tuet ja avustukset	115 802	153 652	242 500	242 500	152 500	-1 152	-0,7 %	-90 000	-37,1 %
Muut toimintatuotot	32 320 023	43 398 661	34 772 516	34 872 516	33 665 818	-9 732 843	-22,4 %	-1 206 698	-3,5 %
Toimintatuotot yhteensä	36 719 165	47 843 295	38 446 756	38 296 756	37 264 018	-10 579 277	-22,1 %	-1 032 738	-2,7 %
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	537 860	1 150 000	1 150 000	1 500 000	962 140	178,9 %	350 000	30,4 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-7 200 695	-7 566 713	-7 937 086	-7 847 086	-7 964 771	-398 058	5,3 %	-117 685	1,5 %
Palvelujen ostot	-16 718 355	-14 002 630	-14 387 106	-14 606 106	-15 030 415	-1 027 785	7,3 %	-424 309	2,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-6 811 082	-6 382 248	-6 849 495	-6 849 495	-6 414 300	-32 052	0,5 %	435 195	-6,4 %
Avustukset	-417 915	-455 069	-480 000	-480 000	-460 000	-4 931	1,1 %	20 000	-4,2 %
Muut toimintakulut	-5 042 073	-5 478 057	-6 207 354	-6 207 354	-8 456 289	-2 978 232	54,4 %	-2 248 935	36,2 %
Toimintakulut yhteensä	-36 190 120	-33 884 718	-35 861 041	-35 990 041	-38 325 775	-4 441 057	13,1 %	-2 335 734	6,5 %

Ympäristötoimiala

	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	36 719 165	47 843 295	38 446 756	38 296 756	37 264 018	-10 579 277	-22,1 %	-1 032 738	-2,7 %
Valmistus omaan käyttöön	1 860 939	537 860	1 150 000	1 150 000	1 500 000	962 140	178,9 %	350 000	30,4 %
Toimintakulut	-36 190 120	-33 884 718	-35 861 041	-35 990 041	-38 325 775	-4 441 057	13,1 %	-2 335 734	6,5 %
Netto	2 389 983	14 496 437	3 735 715	3 456 715	438 243	-14 058 194	-97,0 %	-3 018 472	-87,3 %

Olellaiset muutokset vuonna 2025 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA24)

Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Maksutuotot			
Maankäyttökorkvausten määrän lasku, rakentamislupatuottojen lasku			-290 000
Rakennuslupamaksutuottojen kertaerä (KESKO)		300 000	
Tuet ja avustukset			
Muut toimintatuotot			
Kiinteän omaisuuden luovutusvoittojen kasvu		760 000	
Sisäiset vuokrat			-2 560 000
Muut vuokratuotot		320 000	
Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus)		350 000	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Henkilöstökulut			
Määräaikaiset henkilöstöesitykset (2hlö), yleiskorotukset ja paikalliset järjestelyerät		146 000	
NUUKA toimenpiteet (kokouspalkkiot, rakenteelliset muutokset, säästövapaat, talouden keskittäminen)			-120 000
Palvelujen ostot			
Asiantuntijapalvelukustannusten nousu (purku, energiasäästö, tievalaistus, kuntotutkimukset, ICT)		148 000	
Muut rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyvät palvelut, määrärahojen kohdentaminen asiantuntijapalveluihin			-145 000
Valmistus omaan käyttöön (nettovaikutus)		350 000	
Kiinteistöjen energiasäästöhankkeet, energiatehokkuutta parantavat korjaukset ja optimointi		100 000	
Aineet, tarv. ja tavarat			
Lämmityskustannusten kasvu (hintojen nousu, tekonurmikentän lämmitysajanjakson supistaminen)		120 000	
Sähkökustannusten lasku (energasäästön toimenpiteet, hintojen lasku)			-457 000
Muut toimintakulut			
Väistötilojen kustannukset		2 170 000	

	OVK I				Sopeutettu kehys 2025	Muutos TP23 - KE25		Muutos TPE24 - KE25	
	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024		€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	10 739 281	10 370 524	12 854 195	12 654 195	13 279 745	2 909 221	28,1 %	625 550	4,9 %
Maksutuotot					0	0		0	
Tuet ja avustukset	22 947	14 108	10 000		10 000	-4 108		10 000	
Muut toimintatuotot	460 534	451 671	155 500	165 500	8 000	-443 671	-98,2 %	-157 500	-95,2 %
Toimintatuotot yhteensä	11 222 762	10 836 303	13 019 695	12 819 695	13 297 745	2 461 442	22,7 %	478 050	3,7 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-1 462 827	-1 504 882	-1 554 276	-1 554 276	-1 627 020	-122 138	8,1 %	-72 744	4,7 %
Palvelujen ostot	-2 003 789	-2 134 450	-2 258 726	-2 258 727	-2 306 774	-172 324	8,1 %	-48 047	2,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 535 029	-1 419 541	-1 602 657	-1 602 657	-1 647 657	-228 116	16,1 %	-45 000	2,8 %
Avustukset					0	0		0	
Muut toimintakulut	-249 669	-308 061	-175 357	-175 357	-184 458	123 603	-40,1 %	-9 101	5,2 %
Toimintakulut yhteensä	-5 251 314	-5 366 934	-5 591 016	-5 591 017	-5 765 909	-398 975	7,4 %	-174 892	3,1 %

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Nurmijärven Vesi									
Toimintatuotot	11 222 762	10 836 303	13 019 695	12 819 695	13 297 745	2 461 442	22,7 %	478 050	3,7 %
Toimintakulut	-5 251 314	-5 366 934	-5 591 016	-5 591 017	-5 765 909	-398 975	7,4 %	-174 892	3,1 %
Netto	5 971 448	5 469 369	7 428 679	7 228 677	7 531 836	2 062 467	37,7 %	303 159	4,2 %

Olennaiset muutokset vuonna 2025 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA24)			
Tulot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
		Myyntituotot	
	Anoran jätevesimaksusopimuksen uudistus, Perttulan VOK	430 000	
	Muut toimintatuotot		
	Tuottojen siirto myyntituottoihin		-160 000
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
	Henkilöstökulut		
	Yleiskorotukset ja järjestelyerät	73 000	
	Palvelujen ostot		
	Lietteenjatkokäsittelyn kustannustason nousu	48 000	
	Aineet, tarv. ja tavarat		
	Materiaalikustannusten nousu	45 000	

	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys 2025	Muutos TP23 - KE25		Muutos TPE24 - KE25	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	9 973 848	9 257 400	9 471 609	9 471 609	9 411 788	154 388	1,7 %	-59 821	-0,6 %
Maksutuotot						0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	132 695	103 872	50 000		49 000	-54 872	-52,8 %	49 000	0,0 %
Muut toimintatuotot	129 496	73 101	30 700	123 700	58 900	-14 201	-19,4 %	-64 800	-52,4 %
Toimintatuotot yhteensä	10 236 038	9 434 372	9 552 309	9 595 309	9 519 688	85 316	0,9 %	-75 621	-0,8 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-5 437 046	-4 987 600	-5 144 045	-5 144 045	-5 146 562	-158 962	3,2 %	-2 517	0,0 %
Palvelujen ostot	-1 100 648	-1 017 260	-1 006 029	-1 006 029	-1 066 406	-49 146	4,8 %	-60 377	6,0 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 290 087	-2 248 402	-2 248 600	-2 298 600	-2 173 150	75 252	-3,3 %	125 450	-5,5 %
Avustukset					0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-1 040 979	-915 284	-1 053 635	-1 053 635	-1 026 704	-111 420	12,2 %	26 931	-2,6 %
Toimintakulut yhteensä	-9 868 759	-9 168 547	-9 452 309	-9 502 309	-9 412 822	-244 275	2,7 %	89 487	-0,9 %

Aleksia	TP 2022	TP2023	TA 2024	TPE 2024	Sopeutettu kehys	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	10 236 038	9 434 372	9 552 309	9 595 309	9 519 688	85 316	0,9 %	-75 621	-0,8 %
Toimintakulut	-9 868 759	-9 168 547	-9 452 309	-9 502 309	-9 412 822	-244 275	2,7 %	89 487	-0,9 %
Netto	367 279	265 825	100 000	93 000	106 866	-158 959	-59,8 %	13 866	14,9 %
Poistot	125 669	73 553	100 000	-60 000	62 000				
	4 677	13 252	100 000						
Tulos	246 288	205 524	0	153 000	44 866				

Olellaiset muutokset vuonna 2025 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin (verrattuna TA24)

Tulot	Muutos	Lisäys (+) / Vähennys (-)	
		Lisäys (+)	Vähennys (-)
Myyntituotot			
Sisäiset hinnat pienentyneet			-59 821
Maksutuotot			
Tuet ja avustukset			-1 000
Muut toimintatuotot			
ruokapalvelujen ulkoinen myynti, kesäkerhot, Kiertonet myynti		28 200	
Menot	Muutos	Lisäys (+)	Vähennys (-)
Henkilöstökulut			
Palkankorotusten vaikutus		58 420	
Työllistettyjen palkat jäävät pois			-31 603
KEVA tasauslasku (arvio)		15 700	
Palvelujen ostot			
Sisäiset ICT-kulut		60 377	
Aineet, tarv. ja tavarat			
Elintarvikkeet ym. säästöt, suoritteiden vähentyminen			-75 450
Avustukset			
Muut toimintakulut			
Aitohelmen pk:n keittiön vuokran poistuminen ja muut säästöt			-26 931

4. Liitteet

Talousarvion- ja suunnitelman 2025–2027 laadintaohje

Investointisuunnitelma TA-kehys 2025

Kunnallistekniikan rakentamisohjelma 2025-2029